Ժ· ՏԱՐԻ 2876 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 24 ՆԱՒԱՍԱՐԴ 4386 3 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1893 4 ՐԷՊԻՒԼ ԷՒՎԷԼ 1311 ՕՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ Է ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար [illegible]	150
» [illegible]	75
» [illegible]	40
Օսմ. Երկիրներ [illegible]	56
» [illegible]	28
[illegible] Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
[illegible] Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 3/14 ՍԵՊՏ. 1893

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍՐ Ստրազպուրկ մտնելուն, քաղաքապետին բարի գալստեան ճառին սապէս պատասխանեց.

—«Սիրելի իմ Պ. քաղաքապետ. — Ձեր բարեկամական խօսքերուն համար շնորհակալութիւնս կը յայտնեմ։ Ուրախ եմ հոս ողջունելով ձեր քաղաքային խորհուրդը, ներկայացուցիչ այն ժողովրդեան որ զիս ընդունեց այսօր այնքան գեղեցկապէս դրօշներու պարզումամբ եւ եռանդնալից խօսքերով։ Կը ցաւիմ որ խիստ քիչ պիտի մնամ այս հրաշալի քաղաքին մէջ։ Աւելի կը մնայի հոս, եթէ միտ դնէի միայն սրտիս ձայնին, որ ջերմ սիրով յարեալ է այս չքնաղ քաղաքին, Գերմանիոյ այս մարգարտին։ Շատ պզտիկ էի երբ ամեն Գերմանի պէս կ'երգէի այն ժողովրդական երգն՝ «Ո՜վ Ստրազպուրկ, ո՜վ հրաշալի քաղաք», եւ կ'աղօթէի առ Աստուած որ այս քաղաք, որուն համակրած եմ միշտ, վերստին գերմանական քաղաք մ'ըլլար։ Այս փափաքս իրագործեցաւ այնպիսի ժամանակ երբ չէի կրնար առ այն գործակցիլ։ Կը նկատեմ Ստրազպուրկ իբրեւ Գերմանիոյ լաւագոյն քաղաքներէն մին, եւ համոզուած եմ թէ Ստրազպուրկցիք ուրախ են գերմանական կայսրութեան հետ միացուելնուն համար։ Կատարելապէս զգացի այդ բան, վերջին անգամ որ հոս եկայ՝ բոլորովին անակնկալ կերպիւ։ Հրետաւորաց մարզարանէն հոս գալով, եւ փողոցներն անմիջապէս դրօշազարդուած տեսնելով, եւ այնքան ուրախալի ընդունելութիւն մը գտնելով, անկեղծ գոհունակութիւն զգացի։ Կը յուսամ նորէն գալ եւ աւելի երկար մնալ հոս։ Հանգիստ կ'ըլլամ ձեր ժողովրդեան մէջ, եւ այս պատճառաւ ինծի համար որսատեղի մը հաստատած եմ մօտերն, ուր նորէն առիթ պիտի ունենամ հոս գալու։ Հազար շնորհակալութիւն ձեր լաւ ընդունելութեան համար։»

ՆԱՒԱՏՈՐՄԵՐՆ այս միջոցիս մեծ դեր կը կատարեն։ Մինչ ռուսականը կը պատրաստուի այցելել Ֆրանսայի նաւահանգիստներուն, մինչ գերմանականն իրեն համար կայան մը կը հաստատէ Միջերկրականի մէջ՝ ռուսականին օրինակէն քաջալերեալ, անգլ. նաւատորմն եւս կը պատրաստուի իտալեան նաւահանգիստներն այցելել. զի այն նաւատորմ որոյ վերջին հրամանատարն էր դժբախտ Սըր Ճորճ Թրայըն, եւ որ այժմ Լորտ Սէյմըրի հրամանատարութեան ներքեւ կը գտնուի, այս օրերս պիտի այցելէ Լիվորնոյի, Սբեցիայի, Ճենովայի եւ Նաբոլիի նաւահանգիստներն, եւ ի Նաբոլի մանաւանդ, իտալեան իշխանութիւնք եւ ժողովուրդը փառաւոր ընդունելութիւն կը պատրաստեն, իբրեւ անուղղակի պատասխան այն ընդունելութեան զոր Ֆրանսացիք պիտի ընեն Ռուսերուն։ Կը յիշուի թէ անգլիտ. հասկցողութիւն մը կայ, որուն համեմատ եթէ առաջիկայ պատերազմին մէջ Իտալիոյ ծովեզերքն յարձակում կրէ, Անգլիա պիտի պաշտպանէ եղեր զանոնք։ Հետեւապէս, Իտալացիք անգլ. նաւատորմը կէս մը իբրեւ իրենց նաւատորմին դաշնակից կը նկատեն։

ԼՈՐՏԵՐԸ չորս նիստ բաւ համարեցին՝ ջնջելու համար օրինագիծ մը որ Երեսփ. ժողովոյ մէջ քուէարկուելու համար 83 նիստերու երկար վիճաբանութեանց կարօտ եղած էր։ Հօմ-Ռուլի ծրագիրն այլ եւս գոյութիւն չունի [illegible]։ Ամենայն ինչ ի նորոյ պէտք է շինուի։ Նախարարութեան կը վերաբերի նոր ծրագիր մը պատրաստել, յորում անշուշտ ի նկատ պիտի առնու խորհրդարանին եւ լրագրութեան մէջ ներկայացուած դիտողութիւններն, եւ նոր ծրագիր մը Երեսփ. ժողովոյ քուէարկել պիտի տայ, եւ եթէ Լորտերը նորէն մերժեն, այն ատեն պիտի դիմէ հասարակաց պատասխանին։ Արմատականք այս առթիւ սկսած են դիտողութիւններ հրատարակել Լորտերու ժողովոյն կազմակերպութեան, նշանակին եւ օգտակարութեան աստիճանին վրայ։

ՌՈՒՍԻԱ. — Պատերազմական պաշտօնատան մէջ յանձնախումբ մը կազմուեցաւ՝ Ֆիննական բանակը վերակազմելու համար։ Ցայս վայր Ֆինլանտիոյ մեծ դքսութիւնն իրեն յատուկ բանակ մ'ունէր, որ խաղաղութեան ժամանակ 10,000 հոգիէ կը բաղկանար։ Իր պաշտօնն էր միայն Ֆինլանտիոյ պաշտպանութիւնն, եւ սպայք Ֆինլանտիացիք էին ամենքն ալ։ Այս զինուորական ուրոյն կազմակերպութիւն ռուս կառավարութիւնը [illegible] անօգուտ [illegible]լով, որոշեց ֆիննական բանակը ձուլել Ռուսիոյ ընդհանուր զինուորական կազմակերպութեան հետ։

—Փեթերպուրկէ կը հեռագրուի թէ Սինոդի աւագ Պրոկուրոր Պ. Փոպիէտոնոսցեւի խնդրանօք, ռուս կառավարութիւնն որոշած է զի կաթոլիկ պաշտօնեայ այլ եւս չընդունուի ճանապարհաց եւ հաղորդակցութեանց (հանրային շինութեանց) պաշտօնատան մէջ։

ՖՐԱՆՍԱ. — Իտալացի գործաւորներու եւ արհեստաւորներու մեծագոյն մասը վերջին դէպքերու հետեւանօք խմբովին մեկնած ըլլալով Ֆրանսայէ, Էկ Մորթի աղահանքերուն եւ հարաւային այգիներուն մէջ շատ մը աշխատաւորներ պակսած են, եւ անոնց տեղը ֆրանսացի աշխատաւորներով լնուլ կարելի եղած չէ. զի գործեր կան, աղահանքերու մէջ մանաւանդ, յորս Իտալացիք միշտ Ֆրանսացիներէն աւելի աղէկ եւ կամ աւելի աժան կ'աշխատէին։ Հարաւային նահանգաց մէջ, սա եւս կայ որ Իտալացիք վարժուած են ճահճային տենդերու եւ չեն վնասուիր, մինչ բուն Ֆրանսացի բանուորներ շուտով կը հիւանդանան։ Միւս կողմէ, ռուս լրագիրք խորհուրդ կուտան Ֆրանսայի բոլորովին վտարել իտալացի բանուորներն եւ դուրս ելնել Լատինական Միութենէն, որպէս զի Իտալիա իւր գանձային դժուարութեան համար ուղղակի կամ անուղղակի օգնութիւն չստանայ Ֆրանսայէն։

ՎԱՏԻԿԱՆԻ մէջ շատ աննպաստ տպաւորութիւն ըրած է Վատիկանի խորհրդոց հետեւող աջակողմեաններուն պարտութիւնը Ֆրանսայի վերջին ընտրութեանց մէջ։ Մաս մը կարդինալք այս մասին Վատիկանի մէջ բռնուած ընթացքին հակառակ են եղեր։ Ինչպէս յայտնի է, Վատիկանի խորհրդոց համեմատ Հանրապետութեան յարող աջակողմեանք ցայս վայր իրենց քուէ տուող ժողովրդեան մեծագոյն մասին քուէէն զուրկ մնացած են այս անգամ։

ՀՆՏԱԽՏ. — Թէեւ Լոնտոնի մէջ հնտախտը տարածուած չէ, բայց առողջապահական իշխանութիւնք կ'աշխատին մաքուր պահել Անգլիոյ մայրաքաղաքն։ Երեսփ. ժողովոյ սրահն ամբողջ գիշեր մը զօրաւոր ապականականներով մաքրուեցաւ, եւ Լոնտոնի նաւահանգստին մէջ եւ ուրիշ բազմամարդ տեղեր զգուշութիւնք ի գործ դրուեցան։ Ի Կէնսպորօ (Լոնտոնի արուարձաններէն մին) մարդ մը հնտախտէ մեռաւ։

Ի ԿԼԱՍԿՕ, Պ. Երաքայն Մուրհէտ գումարման գործողութիւն կատարելու համար մեքենայ մը հնարեց։ Մեքենայն գիր մեքենայի երեւոյթն ունի, եւ շատ պարզ բան մ'է։ Ինքնաշարժ է բոլորովին, եւ Թուաբանութեան մասին ամենէն համբակ մարդն իսկ կրնայ գործածել զայն։ [illegible] ունի միայն։ Երկար գումարումներ ընելու հաշուակալներուն յոյժ օգտակար պիտի ըլլայ։

ՀԱՅ ԳԻՒՂԱՑՒՈՑ ՄԷՋ [*]

Ասլանպէկ, Նիկոմիդիոյ թեմին մէջ, անծանօթ գիւղ մը չէ այժմ. ո՛վ չյիշեր այն աւերը, սոսկալի հրդեհն որ 7—8 տարի յառաջ իր համայնածախ բոցերուն կուլ տուաւ ամբողջ գիւղը։

Նոր Ասլանպէկ շինուած է այրեցաւեր գիւղէն 20 վայրկեան հեռի. տուները շինուած են ճարտարապետական լաւ յատակագծի մը վրայ. փողոցներն են լայն եւ կանոնաւոր. այժմ շինուած են 550 տուն, որոց 10ը կը պատկանի Գուրտէլենքէն եկող գաղթականաց։ Ջենք սխալիր եթէ ըսենք որ նորաշէն Ասլանպէկի մէն մի տուն ընտանիք մը կը ներկայացնէ. վասն զի գիւղին շինութեան ժամանակ իւրաքանչիւր ընտանիք փափաքած է իւր առանձին տունն ունենալու. փափաք մը զոր գիւղին դուրսէն եկած մարդասիրական նպաստք իրականացուցած են։

Ասլանպէկցիք իբր աշխատասէր, շարքաշ ժողովուրդ համբաւ մը շինած են, եւ այցելուք արժանի պիտի համարեն զանոնք այս համբաւին, տեսնելով այն կեանքը, գործունէութիւնն որ կայ գիւղին մէջ եւ ի շրջակայս։ Պարտէզներ, արտեր լաւ մշակուած են։ Հոս եւս մեծ մշում կը տրուի շերամաբուծութեան։

Հոս երբեմն 3—4 տուն բողոքական կան եղեր, ունենալով իրենց քարոզիչ-ուսուցիչն. այժմ ո՛չ բողոքական եւ ո՛չ պապական հայեր կան։

Եկեղեցւոյն շինուածանիւթք—քար, տախտակ, կիր, եւ այլն — մեծաւ մասամբ պատրաստ են. շինութեան հրամանագիրը դեռ ստացուած չէ։ Պատրաստուած նիւթեր մասամբ իսկ վնասուած են, եւ եթէ ի մօտոյ չձեռնարկեն շինութեան, մօտաւորապէս 300 ոսկոյ վնաս մը պիտի կրեն գիւղացիք։

Ս. Առաջնորդն որ Պոլսոյ կողմերը կը գտնուի, ի մօտոյ հոս կը սպասուի։ Հանգանակութեան պիտի ձեռնարկէ, յետ որոյ պիտի մեկնի ի Պոլիս, որպէս զի շինութեան համար հարկ եղած պաշտօնական գործողութիւնք վերջանան։ Ասլանպէկցիք կը բաւականանան առ այժմ երկու տեղացի քահանայով եւ փոքրիկ մատուռով մը, որ կը ծառայէ նաեւ իբր դպրոց 180 աշակերտաց։ Ասոնց կ'աւանդուին ի ձեռն երկու ուսուցչաց՝ Հայերէն, Տաճկերէն, Քրիստոնէական եւ Եկեղեցական երգեցողութիւն։ Աղջկանց դպրոց չունին դեռ։ Ասլանպէկցւոց մեծ վիշտ է որ կարողացած չեն ցարդ շինել իրենց երկսեռ վարժարանն, որոյ տեղը՝ բարձրադիր եւ քաջայարմար՝ արդէն որոշուած է կառուցանելի եկեղեցւոյն քով։ Մտադրութիւն ունին քանի մը օրէ վերջ փոխադրել իրենց զաւակներն ուրիշ աւելի յարմար շէնք մը, որ եկեղեցւոյն կա[illegible]

Կը յուսանք որ գիւղացիք իրենց դիրքին համապատասխանող երկսեռ վարժարան մը ունենալու բարի նախանձով պիտի ջանան լաւագոյն կազմակերպութիւն մը տալ անոր, օժտելով զայն նորագոյն տարրերով։ Ասլանպէկցիք հրդեհէն առաջ երկսեռ եւ ըստ բաւականին բարեկարգ վարժարաններով իրենց կրթասիրութեան ապացոյցը տուած են արդէն. ուստի իրաւամբ կը սպասուի որ այս անգամ եւս ցոյց տան իրենց կրթասիրական զգացումներն, ապահովելով տեղւոյն մանկանց համար՝ ըստ նորագոյն կրթական պահանջմանց՝ մարմնական, իմացական եւ բարոյական դաստիարակութիւն մը։ Կարապետ էֆ. Տ. Կարապետեան որ իբր ուսուցիչ աշխատած է նախ յԱրմաշ եւ յետոյ ի Պարտիզակ, իւր [illegible] բնաւորութեամբ, կրթասիրութեամբ եւ հմտութեամբ կը հաւատանք որ օգտակար պիտի ըլլայ իւր հայրենակցաց, լուսաւորելով եւ ազդելով զանոնք մասնաւորապէս կրթական խնդրոյն մէջ։

* * *

Ասլանպէկէն կէս ժամ հեռի դէպ արեւելեան հիւսիսային կողմը կը գտնուի արքունի գործարանն ուր ասուի կը պատրաստուի. շատ հրահանգիչ եւ հաճոյալից է տեսնել այս գործարանին այլազան մեքենաներն եւ ասոնց գործելու եղանակները. մեքենաներն են որ կը [illegible], կ'[illegible], կ'[illegible], կը [illegible], կը [illegible], կը [illegible], կարծես [illegible]։ Գործարանին շարժիչ զօրութիւնն է գետին ջուրն, որոյ միակ զօրութեամբ կը շարժի մեծ անիւ մը 11 կանգուն տրամագծով. այս անիւը կը շարժէ միւս բոլոր մեքենաները։ 500 գործաւորներ, մահմետական եւ քրիստոնեայ, կ'աշխատին հոս. քրիստոնեայք գլխաւորաբար Ասլանպէկցի, Օվաճըղցի եւ Պարտիզակցի հայեր են. Ներքին տեսուչը Պարտիզակցի է, որ գործարանին հիմնարկութենէն ցայսօր, իբր 47 տարի, կարեւոր ծառայութիւն կը մատուցանէ սոյն հաստատութեան։ Այս գործարան իւր շրջակայ գիւղերուն մեծ բարիք մ'է, շատերուն գործ հայթայթելով։ Շինուած է նախաձեռնութեամբ երջանկայիշատակ Յովհ. Ամիրայի Տատեան եւ որոյ ի դիմաց իբր միայն վերակացու կարգուեր է երբեմն Սեպեհեան, ապա Չալեան, հայր Պ. Իլիաս էֆ. ի Չալեան։ Ներքին գործաւորք երախտագիտութեամբ կը յիշեն այս բարի անձը։

Թելադրութիւն մը. — Ուսումնական ժողովն այս օրերս կը խորհրդակցի աշակերտաց առողջութիւնն ապահովող պայմաններու վրայ. հաւանօրէն պիտի յանձնարարէ ջերմապէս զբօսական պտոյտներ կամ ճամբորդութիւններ. արդ կը կարծենք թէ ճամբորդութիւն մը դէպ ի սոյն գործարան՝ շատ հրահանգիչ եւ կազդուրիչ կը լինէր մեր աշակերտաց համար. 10—20 աշակերտք ընկերակցութեամբ իրենց ուսուցչաց պիտի օգտուին յոյժ, զի պիտի տեսնեն թէ,

Ա. Ինչպէս բնութեան «շնորհը», բնութեան զօրաւոր ազդակներէն մին, հլու կառավար կ'ըլլայ մարդոյն։

Բ. Աշխատութեան բաժանման օգտակարութիւնը. մարմնապէս զօրաւոր մարդոց՝ ֆիզիքական ոյժ պահանջող գործեր յանձնուած են. իսկ իմացականապէս զօրաւոր մարդոց՝ մտաւորական զբաղումներ. վերջապէս, հոս գտնուող տղաքներ, կիներ իսկ իրենց յատուկ գործերն ունին։

Գ. Պիտի սորվին մեքենական բազմազան կազմածքները գիտնալով։

Վերջապէս, աշակերտք պիտի տեսնեն հոս թէ գործաւորք, ընտրուած առանց խտրութեան ազգի եւ կրօնի, կ'աշխատին իրարու քով սիրով եւ եղբայրաբար, գործարանին վերատեսուչին հայրական իշխանութեան տակ։

Եթէ օր մը, պարապուրդի ժամանակ, ուսուցիչ մը մտածէ այսպիսի պտոյտ մը, հետեւեալ ուղեգիծն անօգուտ չըլլար.

Հայտար-Փաշայէն առաւօտեան շոգեկառքն յԻզմիտ կը փոխադրէ ուղեւորները ժամ 4 ½ին. հանգստանալէ եւ ճաշելէ վերջ 6 ½ին կը մեկնին ձիով կամ կառքով ի գործարան, ուր կը հասնին ժամ 7 ½ին. 3 ½ ժամ բաւական է հանգստանալու եւ գործարանը կատարելապէս տեսնելու. ժամ 12ին Իզմիտ կը հասնին, ուր կը գիշերեն եւ առաւօտեան շոգեկառքով, եթէ ուզեն, կը մեկնին ի Հայտար-փաշա։

Այս ճամբորդութիւն զոր շատ դիւրագին կարելի է ընել եւ վայելել, պիտի ըլլայ կազդուրիչ, հրահանգիչ եւ հաճոյալից միանգամայն։

ՊԱՐՏԻԶԱԿԻ ՎԱՆՔԵՐԸ [*]

Վանքերու մասին մեր գրածներն «Արեւելք»ի մէջ կ'երեւի անտես չեն մնացեր Պատրիարքարանի կողմէ, ուրկէ վերջերս [illegible] մը սովորականէն [illegible] գրեր կը [illegible], պահանջելով որ այդ հաստատութեանց [illegible] այս տարուան հաշուեկշիռներուն եւ [illegible] հաշիւներուն պատկերն [illegible] տեղեկագիրը փութով իւր տեղն հասցնէ։

Այս շարժում եթէ բուն [illegible] նպատակին ալ չի ծառայէ, գոնէ [illegible] ըմբռնումը կը [illegible] թէ՝ բոլորովին անտէր հաստատութիւններ չեն անոնք։ Այս մասին Առաջնորդարանի կողմէ յատուկ մարդ կը ղրկուի անցած շաբթուն Սիւրսիւրլիի վանքն, որ կալերը համբարուած մարապաններուն հասկցնէ թէ վանքի բաժնին ձեռք դպցնելու յաւակնութիւններ չի պատահին ամեն տարուան պէս։

[illegible] յիշեր թէ առիթ եղած է գրել Խմբագրութեանս սա հանելուկ պարագան, ինչ որ կը կարծենք ուրիշ տեղ երբեք չէ երեւցած այնպէս. — Սարգիս վարդապետի տունն եւ ուրիշ 5—6 տուներ մօտակայ Սիւրսիւրլիի գիւղէն, վանքին հողին վրայ հաստատուած 30—40 տարի առաջ, սկիզբէն ու մինչեւ հիմա՛ ալ մարապայութիւն կ'ընեն։ [illegible] բնակարանները վանքի պատերուն այնչափ մօտիկ դրացնութեամբ շինուած են որ առաջին տեսնող մը պիտի հաւատայ թէ վանքն իսկ է. եկեղեցին պատը հիւսիսի մարապային [illegible] հարաւային պատն է. այս վերջինոյն տանը գերաններն անոր վրայ ծնրադրած են, շատ աղէկ։ Ու պատահած է որ տարիներու օրերուն մէկ գեղեցիկ առաւօտուն այդ տուներու մէկէն—երկուքէն երկու անձեր վարդապետ ձեռնադրուեր են···, Եւ սկսեր են չահագործել վանքը։

Տուն մը՝ մեծ ապարանքի պէս տուն մը կը լինէր այն տանն. վանքին բոլոր ծառերը 2—3 հարիւր հաստ հաստ գերաններ, որք կ'արժէին 200 լիրայէն աւելի գումար մը, բոլորն ալ այդ շինուելիք տանը մէջ գործածուեցան, մինչ անդին վանքին եկեղեցին գմբէթն ու դիմացի պատը մինչեւ հիմերը վար իջած՝ [illegible] մէջ [illegible] կը ձըկ-

---

[*]. —Այս յօդուածն եւս մեզ ղրկած է նոյն կարող ուսուցիչն որ համեստօրէն կը ծածկուի Մ. Ծ. սկզբնատառերուն տակ։

[*]. —Մեր թղթակից Յ. Յարութիւնեան էֆ.ի մէկ ընդարձակ թղթակցութենէն քաղած ենք այս ծանօթութիւնները։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (30)

ԺԻՒԼ ԼԵՐՄԻՆԱ

ԲԱՐԻԶԻ ԳԱՅԼԵՐԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՄԵՌԵԱԼՆԵՐՈՒՆ ԱԿՈՒՄԲԸ

Եւ դուրսը տակաւին չկրկնած իր արցումը, Մանքայ—այսինքն Պիսքառ—անհետ եղած էր վերին բացուածքէն··· Երբ դուքսն հոն դարձաւ, խնամով քննեց միջնորմերը, բայց չկրցաւ նշան մը գտնել։

—Պա՛հ, ըսաւ, այն որ բան մը չվտանգե՞ր···

Զ

ԹԷ Ո՛Վ ԷՐ ՔԱՍԹԻՆԵՕՆ

Մարսիալը Թուլուզինք այն պահուն [illegible] ստոյգ մահուընէ հրաշալապէս ազատուելով երկու անծանօթներու կողմէ, փոխադրուած էր խորհրդաւոր կառք մը, որ երկու արագոտն ձիերէ քաշուելով, անհետ էր եղած Շանզ-Էլիզէի կողմը։ Անիւները, ճեղքելով գետինը ծածկող ձիւնի թանձր գորգը, բնաւ արձագանգ չէին արթնցուներ։ Եւ գրեթէ մոռցածին տեսարան մըն էր այն կառքին սգապատ եւ մթին երեւոյթը, որ խոյս կուտար խաւարին մէջէն։

Հասած էր Քոնքորտի հրապարակը, որ մինչեւ Սէն գետը կը տարածէր իր սպիտակ սփռոցը, ուր կը խաղային քանի մը կազի կոյսեներ՝ իրենց դեղնորակ ցոլքն արձակելով։ Յետոյ, ձիերը դարձած էին դէպ ի Քուռ-լա-Րէյն որ այն ատեն ցորեկն իսկ բնաւ չէր ներկայացներ այն կենդանութիւնն, որ այսօր կը տեսնուի հոն։ Քուռը, տարածուելով ամայի քարափին երկայնութեամբը, եզերեալ էր տուներով, ուր ժամանակով կը բնակէին ազնուականներ եւ հարուստ դրամատէրներ, բայց որք հիմակ լքուած էին, վասնզի պերճանքն այն ատեն կը սկսէր հակիլ դէպ ի Սէնդ-Օնորէ եւ հասարակ ժողովուրդին կը թողուր Շանզ-Էլիզէն։ Վէօվի (այրիներու) ծառուղին մահասարսուռ համբաւ մը ունէր որ ոչ նուազ նպաստած էր Պիլլիի քարափէն հեռացնելու խոհեմներն ու հարուստները։ Մարինեի ծառուղիին ետեւը, որ թողուած էր գնդամուղ խաղացողներուն եւ որ միայն ազգային տօներուն կ'ոգեւորուէր, տեսակ մը լաբիւրինթոս կար ուր պարտէզները իրար կը խառնուէին, ուր տաղաւարները կը ծածկուէին մեծ ծառերու ճիւղերուն ետին, մինչ գինետուններ ու կաբելաներ օդին մէջ կ'արձակէին իրենց խառնաշփոթ նագարաթները կամ իրենց գինեհար աղաղակները։ Մեր անմիջական նախահայրերուն Փարիզը դեռ ունէր անհեթեթ կերպարանք մը, զոր միջնադարեան պիտի անուանէին այսօր անոնք որ միայն ուղղածիգ եւ միօրինակ մեծ ճամբաներ տեսած են։ Արդ, դէպ ի Վէօվի ծառուղին կ'ուղղուէր կառքն ուր կը գտնուէին Մարսիալն անկենդան եւ այն կինը որ քանի մը բառեր արտասանած էր քիչ մը առաջ։ Անձայն անշշուկ իր բազուկը դրած էր երիտասարդին գլխուն տակ եւ մեղմիւ կը բռնէր զայն։

Փաթթուած սեւ անդուսէ վերարկուով մը, որ ամբողջովին կը ծածկէր զայն, այս կին, ճակատը վայրահակ, խորին յուզման մը ենթակայ կ'երեւէր։ Խոշոր արցունք մը, գլորելով իր աչքերէն, ինկաւ Մարսիալի ճակտին վրայ, որ չզգաց զայն։ Եւ այդ արցունքը թափողը կը մրմնջէր հիմակ.

—Այսպէս, աւասիկ մարդկային արարած մըն ալ որուն առջեւ կեանքը թերեւս բացուած էր լուսաշող եւ գեղեցիկ··· եւ որ աստիճանաբար իջած է մինչեւ ցաւագին եւ աղէտալի յուսահատութեան··· Իր քանի տարիներուն վրայ խաւար ինկած է, եւ ինք ուզած է ազատիլ այն բանտէն որ կեանք կը կոչուի՝ ապաստանելու համար այն ազատութեան մէջ որ մա՜հ կը կոչուի···

Եւ աւելցուց.

—Հէ՜ք Մարսիալ. քա՜ն տարու···

Յետոյ, իբր թէ աւելի ցաւագին մտածում մը յանկարծ ճնշէր զինքը.

—Եւ ի՞նչ, ի՞նչ, ըսաւ վշտաբեկ ձայնով մը. ինքն ալ քա՜ն տարու չէ՞, եւ չէ՞ տապալեր ցաւերու անդունդի մը մէջ ուր ատելութիւնն ու ոճիրը մղած են զինքը։

Կառքը կեցաւ հազիւ տեսանելի բարձր պատի մը մէջ ծակուած փոքր դրան մը առջեւ, որուն վրայ տերեւազուրկ ծառեր կը տարածէին ցուրտէն նիհարցած եւ ձիւնասպիտակ ճիւղերնին։ Սպասաւոր մը ցցուեցաւ դռնակին առջեւ եւ բացաւ զայն։ Յետոյ զարմացման աղաղակ մը թնդաց.

—Սենեակդ տար այս երիտասարդն, ըսաւ կինը։ Մարած է միայն։ Իր վիճակին պահանջած խնամքները տուր։ Անմիջապէս իմացնելու է Պ. տը Պեռնէյի··· Բայց մանաւանդ, կեանքիդ վրայ խօսք տուր որ բառ մը չփախցնես բերնէդ··· այս խեղճը չգիտնայ թէ ո՛ւր կը գտնուի եւ ո՛վ ազատած է զինքը։

—Այո, տիկին մարքիզուհի, ըսաւ մարդը, որ միջահասակ էր, լայնշի, քառակուսի ուսերով եւ որուն ճերմակ մազերը կը ցուցնէին անոր տարիքոտ ըլլալը։ Բայց դո՞ւք ինչ կուզէք ընել հիմակ։

—Ես ապարանք կը դառնամ։ Վաղը, ժամը մէկին, պիտի գամ··· Մեռեալները թող ինծ սպասեն։

Մարդը խոնարհեցաւ. յետոյ, կորովով մը որ հակապատկեր կը կազմէր իր ծեր երեւոյթին հետ, բռնեց Մարսիալը եւ տղու մը պէս վերցուց զայն։ Դուռը գոցուեցաւ իր ետեւէն, մինչ ձիերը թեթեւակի խարազանուելով կը տանէին անծանօթ կինը։ Մարսիալն իր գիրկը բռնողը այն ատեն կը գտնուէր ընդարձակ պարտէզի մը մէջ, եւ կ'ուղղուէր դէպ ի տուն մը որ ծածկուած էր կնձնիներու եւ կաղնիներու փարագոյրի մը ետին, վերջին հետքերն այն նախկին անտառներուն որք երբեմն կը տարածուէին մինչեւ Սէն։

Երկու խօսք այն խորհրդաւոր տան վրայ ուր պիտի մտնենք։ Երկար տարիներ, այս բնակութիւնը, կ'ըսէին թէ, պատկանած էր Ֆրանսացի հարաւաբնակ ազնուական ընտանիքի մը՝ երկար ատենէ ի վեր անհետացած, երեսի վրայ թողուած էր։ Դատեր ծագած էին այս կալուածներու եւ այն գերդաստանին բոլոր ստացուածքներու մասին, եւ այնքան երկար ատեն տեւած էին որքան փաստաբաններն ու դատաւորները սնունդ գտած էին իրենց··· գործունէութեան։ [illegible] դատավարութիւնները կեցած էին։ Վնասուց մեծագումար հատուցում վճարուած էին կռուող կողմերուն, եւ ի վերջէ այս խորհրդաւոր ժառանգութիւն ընդունուած էր··· որո՞ւ կողմէ։ Ահա ինչ որ հետաքրքիրք ուզած էին մանրամասնօրէն գիտնալ։ Բայց ճիշդ տեղեկութիւններու ամենէն անյագներն իսկ ստիպուած էին շատանալ սա իրողութեամբ. գրեթէ հինգ վեց տարի առաջ, ճերմակահեր քաջ մարդ մը, քիչ մը անհեթեթ շարժումներով, եկած էր սուրհանդակի կառքով մը որ կեցած էր ժանգոտած երկաթեայ վանդակորմին առջեւ, որ կը գտնուէր ճիշդ Վէօվի ծառուղիին եւ Քուռ-լա-Րէյնի անկեան դիմացը։ Դրացիները, գինեվաճառներ, ածխավաճառներ եւայլն, անկուած էին իրենց դրան սեմին վրայ։ Արդ, յիշեալ ծերունին վար իջած էր, եւ [illegible] պատուանդանին վրայ կոխած ատեն՝ սահելով ոտքը դարձած էր, արձակած էր այն [illegible] յիշոցներէն մէկը որոց ստոյգ ծագումը կը գուշակէ ծանօթ ականջ մը։

Ծերունին հարաւէն էր, Մարսիլիայէն կամ շրջականերէն։ Ասիկա ընդունուած էր։ Երկրորդ պարագայ։ Մարդն ամուսնացած էր, եւ կինն իրեն կ'ընկերանար։ Նոյն տարիքն ունէր։ Ճերմակ մազեր։ Վերջապէս երիտասարդ մը, գործաւոր մը անտարակոյս, քսանըհինգ տարին անցուկ, որ երկու ծերունիներուն որդիական սէր եւ յարգանք կը ցուցունէր։ Հետեւապէս զաւակ։ Սուրհանդակի կառքը մեկնած էր։ Վանդակապատը գոցուած էր։ Ուրեմն շատ մանրամասնութիւններ կը մնային իմացուելիք։ [illegible] արդիւնքն աննշան մնաց։ Ծերունին կը կոչուէր —կամ գէթ ինքզինքը կ'անուանէր— Քասթինեօ։ Քրիստոնէի՞ մը անունն էր այս։ Ի զուր կը փնտռէին, երբ, իրիկուն մը անցորդ յաճախորդ մը, որ Շայյօի մօտ գտնուող կապելայի մը մէջ նստած էր, եւ որ քիչ մը կը կազար, լսելով այս Քասթինեօ բառը, բերնէն փախցուց.

—Ես կը ճանչնա՛մ։

Ա՛լ երեւակայեցէք թէ հարցափորձեցի՞ն զայն։ Բայց նախ երեւցաւ թէ այդ պատուական մարդը զղջացած էր այն խօսքը բերնէն փախցնելուն, եւ երկարօրէն հարկ եղաւ շոյել փայփայել զայն որ հաճի աւարտել իր առաջին յայտնութիւնը։ Կարճ խօսքով, Քասթինեօն մարդու մը անունը չէր, այլ Թուլօնի մէկ թաղին։ Գինեպանը աչքը քթթեց եւ հասկցաւ իր յաճախորդին տագնապն ու վարանումը։ Յետոյ գաղափար մը ծագեցաւ իր արգաւանդ ուղեղին մէջ։ Ընկերոջ մօտեցաւ, եւ ըսաւ ցած ձայնով.

—Աղէկ կը ճանչնա՞ս Թուլօնը։

—Այո··· ե՞րբը։ Հանգարտ թող գիս։

(Շարունակելի)

նէին, խորանի հին ոսկեզօծ փայտեբուն վրայ անծիղն ու ադամանդ ծիրանարով կ'ապականէին. ասիկայ ես աչքովս տեսայ. ուրիշ խօսք ու վկայութեան պէտք չէր։ Այսպէս, նոյն իրաւամբ միւս ասնները կ'ընեն, տակաւին մատաղ ծառ, նոր ժծուծ, կը կարեն մէկ մասը տրնուին ծածկելու, մէկ մասը ծախելու, մէկ մասն ալ ծրմրան մէջ խոյծ ընելու վառելու համար։ Այսպէս հասկցէք վանքին բոլոր հասոյթներուն համար. մանրամասնութիւններու պէտք չկայ։ Սեբաստիոյ վանքն այս տարի, կ'ըսուի, 100 քիլէէն աւելի ցորեն կը բերէ, 60—70 լիտր բամպակ, վանքի բաժին ու միջին հաշիւ. այդ վանքին ցորենի տեսակը անման է, ուրիշ տեղերու ցորենի քիլէն ուժէ 70 արժէ, անորինը անպատճառ 80—90. Հիմայ հասարակութեան քաղաքի հրապարակը՝ ամենէն վարնոց ցորենը որ Տիարպէքիրէն ու Սեւերէկէն կուգայ, 65—70 գրշ.ի վրայ կը գնէ ու ձեռքէ ձեռք կը քաշքշուի, ալ թէ վանքին ցորենը ինչ կ'արժէր, հասկցէք։ Անգին Գառեժի վանքը, անկէ վերջ կուգար Խուլադեզի վանքը, այս երեքն ալ միեւնոյն պատմութիւնն ու դժբախտութիւնն ունին. Էյմէր Աղա Մօհի ազգատ հոգով ու հասոյթով.

Վանական խորհուրդը ազդուապէս միջամտելու հանգամանքը չունի՞ պիտի ըսէք. այդ անունով ուժէ քանի մը մարդեր ալ կան, անոնք արդէն իրենց գիրքով բան մը աղէկցնել չեն կրնար ընել. վանական խորհուրդն ինչ կրնայ ընել քանի մ'կոկծոտ սըրսուորք մէկն ասոնց մելադրող չըլլար յօգուտ ի կիր արկանելու այս վանական հասոյթները, փոխանակ անհատական հանգործութեան առարկայ ընելու զանոնք։

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարքը, հետն ունենալով Պատրիարքարանի գործակատար Ֆրենկեան Աբրահամ էֆէնտին, երէկ կայս. պալատ երթալով, ընդունուեցաւ առաջին սենեկապետ Վսեմ. Հաճի Ալի պէյի կողմէ։

Ն. Ամենապատուութիւն իր խորին շնորհակալութիւնները մատոյց Վեհ. Սուլթանին կողմէ իրեն նկատմամբ եղած շնորհներուն համար և ջերմագին բարեմաղթութիւններ բրաւ վասն կենաց և բարօրութեան Ն. Վեհափառութեան.

Հաղորդելով Ս. Պատրիարքին գոհունակութիւնն ու շնորհակալութեան արտայայտութիւնները, եկաւ Ս. Պատրիարք Հօր հաղորդել Ն. Վեհափառութեան բարձր գոհունակութիւնն ու կայսերական բարեները։

* * *

Ի դարձին կայս. պալատէն, Ս. Պատրիարքը Երուսաղեմատուն գնաց և այցելութիւն տուաւ Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքին։ Յետոյ, Պատրիարքարան գալով մէկ ժամու չափ հանգիստ առաւ և անտի մեկնեցաւ ի Մաքրիգիւղ։

Ն. Ամենապատուութիւն վաղը կը մեկնի Եալովայի ջերմուկներն երթալու համար։

Մաքրիգիւղի քարոզիչ Տ. Եղիա վարդապետ, երէկ Ս. Պատրիարք Հօր ներկայանալէ ետք՝ գնաց իր պաշտօնատեղին։

Ուսումնական Խորհուրդը չորեքշաբթի օրուան նստին մէջ որոշեր է՝ Կազմական Կանոնագրի 17 րդ յօդուածին տրամադրութեանը համեմատ խորհրդակցութեան հրաւիրել ազգային առաջնակարգ ուսուցիչներէ զոմանս, ինչպէս նաեւ քանի մը մասնագէտներ, նոյն կանոնագրին կցկել երեք աստիճանի ուսմանց ծրագրերուն վրայ ա[illegible] յանձնելու համար։ Աւասիկ հրաւիրեալները.

Տ. Յովհաննէս Վ. Արշարունի
» Յովհաննէս Ա. Քահանայ Մկրեան
Տիկին Գայիանէ Մատաթեան
Գէորգ էֆ. Տ. Բարթողիմէոսեան
Իգնատիոս » Մուրատեան
Եղիա » Տէմիրճիպաշեան
Նշան » Սիմոնեան
Յակոբ » Գուրգէն
Յովսէփ » Եուսուֆեան
Յակոբ » Փոյաճեան
Աթանագինէ » Սրապեան

ԱԶԳ.—Ազգ. Կեդր. Վարժարանի աշակերտք կը հրաւիրուին դիմել Տեսչութեան և իրենց մօտ տոմսերն ստանալ անպատճառ մինչեւ յառաջիկայ շաբաթ, 4 Սեպտ.։

Խնամակալութիւն

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ
Երկու կարող ուսուցիչ
որք ունենան դպրոցական վարչութեան փորձառութիւն եւ հմտութիւն։ Պայմանները խիստ գոհացուցիչ են։ Դիմել առ. Սմբատ Դաւիթեան, Գասպարէք խան, Պահճէ-Գափու։ 791 2—3

Քաղաքին լուրեր

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆԸ
Պաշտօնական Զեկուցում

Սկիւտարի հիւանդանոցին մէջ և ուրիշ տեղեր մինչեւ նախընթաց օր ժամը 7 պատահած դէպքերը հրատարակուեցան։ Անկէց մինչեւ երէկ ժամը տասներկուքը, յիշեալ հիւանդանոցին մէջ երկու վարակեալ և առջի բռնուողներէն երկու մահ պատահած ըլլալով, մինչեւ ժամը եօթը ոչ վարակուող ոչ մեռնող եղեր է, և հիւանդներուն մէջէն աղեկցողներ ալ կը գտնուին։

Չորեքշաբթէն մինչեւ հինգշաբթի, Բերա, Եէնի-Շեհրի մօտ, կասկածելի հիւանդութենէն 1 բռնուող, Սկիւտարի Թաղերուն մէջ 4, ի Պոլիս Բէշեճիլերը 1 և Պէյքոզի հիւանդանոցին մէջ 1 բռնուողէն զատ դէպք մըն ալ պատահած ըլլալով՝ պէտք եղած դարմանները կը տրուին և ասոնցմէ ու նախապէս ծանուցուածներէն ոմանց առողջական վիճակը լաւ կ'երեւի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ. — Մաքսային ժողովոյ անդամ անուանեցաւ Բրեվեզայի երեւելիներէն Տէլվին փաշա։

Մանաստըրի նահանգին Բէկլին գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Մահմուտ Մահիր էֆէնտի, գայմագամ Քոլոնիէի, և իրեն յաջորդեց Շիւքրի էֆէնտի, գայմագամ Բէկլինի։

Ադրիանուպոլսոյ վերաքննիչ ատենին ընդհ. դատախազ անուանեցաւ Խուլուսի էֆէնտի, ընդհ. դատախազ վերաքննիչ ատենին Տրապիզոնի, և իրեն յաջորդեց Ղալիպ պէյ, նախագահ Պաղտատի վերաքննիչ ատենի պատժական ճիւղին։

Գնդապետութեան աստիճան սըրուեցաւ Կիւմիւշ-Սույի հիւանդանոցին բժիշկներէն գայմագամ Հաշիմ պէյի։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ.—Աւստրիական դեսպան Պառոն Ֆօն Քալիչէ երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, արտաքին գործոց Նախարար Վսեմ. Սայիտ փաշայի և խորհրդական Վսեմ. Յարութիւն փաշայի հետ։

ՊԵԼԿՐԱՏԻ օսմ. Նոր դեսպան Գրինգալուա Թէվֆիք պէյ Նախորդ շաբթուն Սերպիոյ Աղեքսանդր Թագաւորին կողմէ ընդունուեր է հանդիսաւորապէս, իր յանձնարարագիրը ներկայացնելու համար։ Նոյն գիշերը, Թագաւորին ամարանոցին մէջ յՄրանկելովաց՝ պաշտօնական հացկերոյթ մը [illegible]

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ հասոյթները քննելու և նիւթագրը Նորէն պատրաստելու համար յիշեալ պաշտօնատան մէջ կազմուած յանձնաժողովն երեք եւս ի նիստ գումարուեցաւ։

ԹՈՐԻՉ ԳՈՐԾԻ.— Վեհ. Սուլթանն հրամայեր է որ պէտք եղած թուով բասթէօրեան դրութեամբ թորիչ գործիներ բերուին, զտելու համար զինուորաց խմելիք ջուրը։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ. — Հնտախտի մասին գաւառներէն հետեւեալ հեռագիրներն ուղղուած են Ներքին գործոց Նախարարութեան։

Երեքշաբթի իրիկուն Ճիսրը Մուսթաֆա-փաշայի մաքրանոցը 46 ուղեւոր եկեր և իրենց քարանթինան աւարտող 79 անձանց մաքուր անցագիր տրուեր է։ Մաքրանոցին մէջ գտնուող հարիւր քանի մը վեց ուղեւորներուն առողջական վիճակը լաւ է։

Երեքշաբթէն մինչեւ չորեքշաբթի իրիկուն Իզմիրի մէջ երկու հրէից վրայ կասկածելի հիւանդութիւն անցուեր է. երեք օր առաջ նոյն հիւանդութենէն վարակուող հրեայ մը եւս Նոր երեւան եկած է. ասոնցմէ մեռնող չիկայ, միայն առջի բռնուողներէն յոյն մը մեռեր է։

Երեքշաբթի առտուընէ մինչեւ չորեքշաբթի առ[illegible] 12 հոգի մեռեր են հնտախտէ։

Եէմէնէն կը հեռագրեն թէ նահանգին ամեն կողմերու առողջական վիճակը լաւ է։

Խուբէի մաքրանոցին մէջ գտնուող 58 և Սիւրմէնէ նաւահանգստին մէջ գտնուող 21 նաւերուն առողջական վիճակը լաւ է։

Երեքշաբթի օրը Տեմէ Պաղլատն (Քառավա) մաքրանոցին մէջ իրենց քարանթինան աւարտող 14 անձերու մաքուր անցագիր տրուեր է, 13 անձեր քարանթինայի ենթարկուեր են, իսկ Ջիպէֆչէի մաքրանոցն 12 ուղեւոր մտեր և 38 ուղեւոր դուրս են ելեր անկէց։

—Եալովայի ջերմուկներն երթացողներուն համար ի Գավագ հաստատուած 24 ժամու քարանթինան վերցուեր է։

—Քարանթինայի Նոր կայան մը հաստատուեր է ի Հալքա Բինար, Այտընի նահանգին և Պալըքէսէրի գաւառին սահմանագծին վրայ։ 16 պահապաններ հաստատուեր են, որոց 2ը բժիշկներուն, 2ը պահապաններուն, 10ը ճամբորդներուն և 2ը ապանելման համար։

—Ցոնիասատան հինգ օրուան քարանթինա հաստատեր է՝ բոլոր օսմ. կղզիներէն (բաց ի Սամոսէ) գացող նաւերուն համար։

—Սերպիա բժշկական այցելութեան կ'ենթարկէ Թուրքիայէն գացող ուղեւորներն, իր սահմանագլխուն վրայ, Ջիպէֆչէի կողմը։

ՊԱՂՏԱՏԻ մէջ տիրող հնտախտը տեղւոյն բանտին մէջ եւս ծագած ըլլալուն, Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը հրամաններ տուած է դատական նախարարութեան, որպէս զի միջոցներ ձեռք առնուին այդ բանտերուն բազմութիւնը նուազեցնելու համար։

ՇԵՐԱՄԱԲՈՒԾՈՒԹԻՒՆ. — Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանին տնօրէն Թորգոմեան էֆէնտիի առաջարկութեամբ՝ Հանրային պարտուց վարչութիւնը, շնորհիւ Պ. Քայլարտի նախաձեռնութեան, մեծ զարկ մը կուտայ այդ ճիւղին, գիտական սկզբանց համապատասխան տնպար-շերամատուն մը հաստատելով այնտեղ։ Այս շէնք, որուն կառուցումն սկսան յունիսին, աւարտած է և բացումը տեղի պիտի ունենայ ի մօտոյ։ Աքանչելի դիրք մը ունի, 27 մէթր երկարութիւն և 8 լայնութիւն, և յատուկ սրահ մը մանրադիտական զննութեանց համար։ Կը պարունակէ շերամի պատրաստութեան և հունտերու պահպանութեան յատուկ խուցեր և պաշտօնէից համար բնակարաններ։ Շերամատունը ջերմաչափով պիտի տաքցուի, բարեխառնութեան աստիճանը չի փոփոխելու համար։

—Շերամի մասին առնուած տեղեկութիւնները շատ նպաստաւոր են. կ'ըսուի թէ այս տարուան տասանորդի տուրքը նախորդէն 30 առ 100 աւելի պիտի ըլլայ։

ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ Պարտուց վարչութիւնը թէեւ տակաւին չի հրատարակեց օգոստոսի հաշուեցոյցը, սակայն այժմէն կարելի է ըսել թէ այդ ամսուան հասոյթք՝ նախորդ տարւոյ միեւնոյն ամսուան հասոյթին հետ բաղդատմամբ՝ 9000 ոսկւոյ աւելութիւն մը ցոյց կուտան։

ՎԱՐԺԱՐԱՆՔ.— Ֆէնէրի յունաց մայր վարժարանին բացումը, որ ամսոյս 6ին տեղի պիտի ունենար, յետաձգուեր է մինչեւ սեպտեմբեր 15, և աւելի ուշ ալ, եթէ հարկ ըլլայ։ Կալաթա-Սէրայի Լիսէին և Միւլքիյէ վարժարանին բացումն ալ յետաձգուեր է։ Պոլսոյ Իրաւաբանական վարժարանին [illegible]

ԲԱՍԹԷՕՐԻ կողմէ մայրաքաղաքս ղրկուելիք բժիշկն է Տոքթ. Շանթէմս, և ոչ Տոքթ. Սանթէմ։

ԾՈՎՈՒ ՎՐԱՅ.—Անգլիական Թորբէէօ շոգենաւը նախընթաց օր Վոսփորէն իջած պահուն՝ հակառակ կողմէն եկող հելլենական նաւու մը չի զարնուելու համար գնաց խրեցաւ Պէպէքի փարոսին մօտ։ Թորբէէօն Նիքոլայէֆէն կուգար, արմտիք բեռցած, և դէպ ի Ճիպրալթար կ'ուղեւորէր։ Այս պահուս բեռը պարպելու վրայ են, նաւն ազատել կարենալու համար։

ՄԱՔՐԱՆՈՑՆԵՐԸ.— Ճարտարագէտ Պ. Բուլէ առողջապահական վարչութեան ներկայացուցեր է իր պատրաստած յատակագծերն այն նոր մաքրանոցներուն համար որք պիտի հաստատուին այլ և այլ տեղեր, համաճարակի ատեն։ Իր ծրագիրը հիմնուած է միքրոպներու ջնջման դրութեան վրայ, կանոնաւոր ու հիմնական եղանակով մը։

ՍԽԱԼ ԼՈՒՐ.— Նախընթաց իրիկուն լուր տարածուեցաւ թէ Սկիւտարի հիւանդանոցին բժիշկ Տոքթ. Քամպրօ պէյ մեռեր է։ Այս լուրը սխալ էր, վասն զի նոյն օրը եղբայրը տեսած էր Քամպրօ պէյն առողջ վիճակի մէջ և երէկ առտու ալ լուր առած էր իրմէ։

ԽԱԲԵԲԱՅՈՒԹԻՒՆ.— Պէպէքի բնակիչներէն հայ մը անգործ կը պտըտէր և գործ մը կը փնտռէր։ Քանի մը օր առաջ չորս մարդ կը դիմեն յիշեալ անգործին և կ'ըսեն.

—Մենք Պոլսոյ այս ինչ խանը քեզի պիտի վարձենք, խանին օտապաշըութիւնն ալ քեզի պիտի տանք. դուն ալ փոխարէն սաչափ ոսկի պիտի տաս։

Հայը կ'ընդունի պայմանը։ Իրեն դիմողներուն կը խոստանայ վաթսուն ոսկի տալ և կը պահանջէ որ դրոշմեալ թուղթերով պատրաստուին վարձու պայմանագիրը։

Պայմանագիրը կը կնքուի, մարդուկը կը վճարէ վաթսուն ոսկին։

Բայց, երբ խանին վարձումը ժամանակ մը կ'երկարի, հայը քննութեան կը սկսի և իրենց դիմողներուն ու իր կարմրուկներն առնողներուն խաբեբայ ըլլալն հասկնալով ոստիկանութեան կը դիմէ և կը բողոքէ։

Խաբեբաները կը բռնուին և կը հարցաքննուին։ Ասոնք են՝

Բաշըրքէր Հագգը, Եյուպլը Հաճի Նուրի, Մէհմէտ Ալի, Կարապետ։

ՊՐՈՒՍԱՅԷՆ կը հաղորդեն թէ անցեալները Տիւմանիջ գիւղախումբին այլեւայլ տեղերը փոթորկալոյց սաստիկ տեղատարափի մը պահուն, երբ արապաճըօղլը Սէլիմ, իր կինը և տասը տարու աղջիկը ծառի մը տակ ապաստանած էին, կայծակ կ'իյնէ այդ ծառին վրայ։ Փոքր աղջիկն անմիջապէս կը մեռնի, իսկ հայրն ու մայրը պահ մը թմրած մնալէ ետք՝ կը սթափին։

ՈՃԻՐՔ, ԱՐԿԱԾՔ ԵՒ ԱՅԼՆ.— Չորեքշաբթի օրն Այ-Ստեփանոսէն Մաքրիգիւղ գացող կառախումբը Աեա-Մամա կամուրջին մօտեցած պահուն՝ յանկարծ կամուրջին վրայ Թէվֆիք անուն մարդու մը 4 տարու տղան և սպասաւոր մը երեւան ելլելով՝ մազ մնացեր է որ ջախջախուին, երբ մեքենագործն ու հնոցպանը մեծ ճարպիկութեամբ կառախումբը կեցուցնելով ծանր աղէտի մը առաջքն առած են։

—Գանտիլլիի բնակիչներէն հազիւ քսան երկու տարեկան յոյն աղջիկ մը նախընթաց օր ծովն իյնալով խեղդուեր է։

—Երէկ գիշեր Բանկալթիի պողոտաէն անցնող կառքի մը ձիերը խրտչելով կը սկսին սանձարձակ վազել։ Կառքն, ուր կը գտնուէին երեք անձեր, ծառերուն կը զարնուի. սակայն օգնութեան փութացուելով՝ այդ երեք անձեր անվնաս կ'ազատին։

—Կուրու Չէշմէի դիմացը, կղզեակի մը վրայ գտնուած ծովեզերեայ ապարանը, որ կը պատկանի կայս. անձնական գանձուն նախարարութեան ճարտարագէտ Պալեան Սիմոն պէյի, գողեր մտնելով քանի մը գոհարեղէններ, արժէքաւոր նիւթեր ևն. յափշտակեր և խոյս տուեր են։ Ոստիկանութիւնը կը փնտռէ չարագործները։

—Նախընթաց օր, Լուտֆի անուն մարդ մը կ'աշխատէր քարավի ընկերութեան Անատոլու Գավաքի քարահանքին մէջ, երբ յանկարծ քար մը բրթելով լեռնէն՝ ինկաւ հէք մարդուն վրայ և ծանրապէս վիրաւորեց աջ ոտքը։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄՆԵՐ

Ֆասուլեաճեան թատերախումբը այս գիշեր (ուրբաթ) Մեծ կղզիի նաւամատոյցի զբօսարանին մէջ պիտի ներկայացնէ չորս ծիծաղաշարժ զաւեշտներ ընդ որս 48 օխանոց գլխո— փորձանք կատակերգութիւնը։

Նոյն խումբը վաղը գիշեր Քնալըի թատրոնին մէջ պիտի ներկայացնէ Գամպէլեայք Տէյէնը որուն գլխաւոր դերակատարներն են՝ Տիկ. Զ. Հէքիմեան, Ն. Սաթենիկ, Օր. Քնար, Պ. Պ. Թ. Ֆասուլեաճեան, Սէֆերեան, Պէնլեան, Մաթէոսեան ևայլն։ Այս ներկայացում կազմակերպուած է ի նպաստ կղզւոյն ազգ. վարժարանին։

Կիրակի գիշեր եւս նոյն թատրոնին մէջ ներկայացում մը պիտի տրուի Ֆասուլեաճեան խումբին կողմէ։ Սովորական գիներ։

Քնալըի թատրոնին մէջ պիտի նուագեն 10 նուագածուներէ բաղկացեալ խումբ մը։

Հրատարակուեցաւ Տէմիրճիպաշեանի Հայ-գաղ. Բառարանի 11րդ. թիւը, գին 10—12 ղրուշ, կեդրոնատեղին է Զ. Թորոսեանի գրատունը, Պահճէ-Գափու, թիւ 4։

ՄԱՄԼՈՅ ՆԵՐՔԵՒ
ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ի պէտս ազգ. Չարբական Նախակրթարանաց. պատրաստեալ Խորհրդոյ Ազգ. Կեդր. Վարժութեան։
Աշխատասիրեց
ԳՐԻԳՈՐ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ
752 Գին 100 փարայ 5—5

ԱԶԳ.— Մօտակայ գաւառակի մը մէջ պաշտօնավարելու համար երկու գրագրի պէտք կայ, տոմարակալութեան հմուտ։
768 3—4

ՀԵՌԱԳԻՐ
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 14 Սեպ.—Անգլիոյ Պանքային շաբաթական հաշուեկշռէն կ'երեւի թէ մետաղադրամի վրայ 616,000 ոսկի, առեւտրական թղթոց վրայ 262,000 և պանքտոմսներու պահեստին վրայ 1,006,000 ոսկի աւելցած են, որով համեմատութիւնն է 52.56 %։ Այս պայմանաց մէջ, Տնօրէն Խորհուրդը զեղչի սակն 100ին 5էն իջուց 4ի։

ՀՌՈՄ.— Անգլ. Նաւատորմն Իտալիոյ նաւահանգիստներուն մէջ պիտի կենայ Հոկտ. 11էն 31։

ՓԱՐԻԶ.—Քաղաքային խորհրդոյ դիւանը Թուլոն պիտի երթայ՝ ռուս նաւախմբին սպայներն ի Փարիզ հրաւիրելու.—Զօր. Միրիպէլի Թուղթերը կնքոյ տակ առնուեցան ի Հօզրիվ և կառավարութեան տրամադրութեան ներքև դրուեցան։

ՀՆՏԱԽՏՆ Ի ՍԵՐՊԻԱ.

ՊԵԼԿՐԱՏ.— Պաշտօնական զեկոյց մը կ'ըսէ թէ հնտախտակերպ հիւանդութեան մի չորս դէպքեր տեղի ունեցած են անցեալ շաբթուն ի Սերպիա, բայց յայտնի չէ թէ ասիական հնտախտ է այս։ Սեպտ. 8էն ի վեր ուրիշ դէպք պատահած չէ։

ՊՈՒՔՐԷՇ.—Ի Ռումանիա երէկ 8 դէպք և 7 մահ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Երեսփ. ժողովոյ մէջ Պ. Ճոն Մորլի, Իռլանտայի նախարարը ծանոյց, թէ Ուլսդըրի դէպքն արդիւնք է Միութենականաց բերկրութեան քոյր-կղզւոյ ծրագրին մերժման առթիւ, բայց նշանակալից բան մը չէ։

ՄԱՏՐԻՏ.—Քորտովայի նահանգին մէջ մեծ ողողմունք, երկու տղայք խեղդուեցան, շատ մը տուներ փլան։

ՎԻԷՆՆԱ.—Իշխան Բիէն. Քարաճորճեւիչ Զեբինեէէ նամակ գրելով առ Նոյէ Պրոյէ Փրէւէ, կ'ըսէ թէ իւր քաղաքական իրաւունքներէն հրաժարած չէ։

Վաճառական

ՂԱԼԱԹԻԱ, 3 Սեպտեմբեր
ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտոնայի վրայ		109 ½
3 » Փարիզի »		23

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊՈՆՍՈԼԻՏԷ

Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Դ. Սէրի)		24 09
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	24 10½
Կէս օրին		24 10
Թանզիմաթ Օսմանիյէ երէկ երեկոյ		— —
» ժամ 5ին		— —

ԸՆԹԱՑՔ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԱՑ

Փոխառութիւն Սէրի		53 ¾
»		33 ¾
»		25 10

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սոսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	— —
Քրէտի Ժէնէրալ	» »	7 16
Պանք տը Քոնս	» »	3
Օսմ. Ճանճ է վալէօր	» »	4
Րէժի	Օսմ. Ոսկի	16 27
Թրամուէյ	» »	590
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.	» »	320
Բումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	9 25
[illegible]		40

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	դրշ.	100
20 ֆրանքնոց	»	87 18
Անգլիական ոսկի	»	110 09
Մարք Գերմանական ոսկի	»	107 20
Իմբերիալ	»	90 05
Քրիւնիգ	»	54 15
Իտալ Մէճիտիյէ	»	8 74
Մեծ. արծաթ (տարբ.)	»	107 38
Մանր արծաթ	»	103
Մէթալիք	»	97
Թասֆիյէ	»	— —
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	»	6

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՇՈՒԿԱՅ

ՓԱՐԻԶ, 14 Սեպտեմբեր

Ֆրանսական Թանձ 3 %	99 25
» » 4 ½ %	104 55
Օսմանեան պոնսոլիտէ Սէրի Դ. Գ.Կ.	22 17
Օսմ. վարկ. արժեթուղթ	483 75
Բրիօրիթէ Թիւբք (1890)	— —
Օսմանեան Երկաթուղի	89 75
» Րէժիի բաժնեթուղթ	381 87
Պանք Օթօման	582 50
Քրէտի Լիոնէ	783 75
Իտալական Թանձ 3 %	83 65
Եգիպտական միացեալ	513 75
Չէք Լոնտոնայի վրայ	25 285
Օսմանիյէ (Օսմանեան պոնսոլիտէ)	403 12

ԼՈՆՏՈՆ, 14 Սեպտեմբեր

Անգլ. պոնսոլիտէ	98 18
Օսմ. » Սէրի Դ.	21 93
» » » Ա.	53 75
» » » Բ.	33 75
» » » Գ.	23 25
Օսմ. փոխառութիւն 1871	99 75
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆանս Լօն)	97 50
Պանք Օթօման	13 48
Այտընի երկաթուղի	11 50
Կասսապայի երկաթուղի	13
Եգիպտական միացեալ (ունիֆիյէ)	101 62
» առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890	— —
Տոմանիալ (փոխառ. Ռոշիլտ)	103
Հելլենական 5 %	37 50
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 462

ՊԵՐԼԻՆ, 14 Սեպտեմբեր

Օսմանեան Երկաթուղի	86 20
Օսմ. Րէժի	190
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 230
» Փարիզի »	80 300

ՎԻԷՆՆԱ, 14 Սեպտեմբեր

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	126 10
» Փարիզի	47 20
Օսմանեան Րէժիի բաժնեթուղթ	188 70
» Երկաթուղի	49 50

ՆԱՄԱԿ ԱՄԵՐԻԿԱՅԷ

ԿՈԼՈՄՊՈՍԵԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԻ ՄՆԱՑՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

Բ.

ՇԻԿԱԳՕ, 26 Օգոստոս

Առջի նամակս Բարիզի ցուցահանդէսին վրայ քիչ մը տեղեկութիւն տուած էի. այժմ ակնարկ մը ձգենք Գոլոմպեան Աշխարհահանդէսին վրայ, տեսնելու համար թէ իրապէս ի՞նչ տարբերութիւն կայ այս երկու ձեռնարկութեանց միջեւ։ Ֆրանսացիք 8600000տոլար կը հաշուէին բոլոր ծախքը և ըստ այնմ այսչափ սակով գործի սկսան. ամերիկացւոց պատրաստած խոշոր և շլացուցիչ յատակագիծն և Բարիզի աշխարհահանդէսը ամեն մէկ կերպով գերազանցելու իղձը նիւթապաշտ ամերիկացիներուն ամեն բան ընել տուին. Նախ 16,075,453 տոլար, այսինքն Բարիզինին երկու անգամը մեծ դրամագլխով մը գործի ձեռնարկեցին որուն հինգ միլիոն տոլարը Նախ Շիքակօ քաղաքը հայթայթեց ու հինգ միլիոնն ալ ցուցահանդէսի ընկերութեան բաժնետոմսերէն գոյացաւ. այսպէս սկսան գործի. հիմերը ձգուեցան՝ անհարթ գետին մը շտկելով և լեցնելով նպատակայարմար վիճակի մը վերածեցին. Ջուրերու բաժանմունք շատ մեծ ծախքերով և աշխատութեամբ յառաջ եկան. գործաւորներու խումբեր գիշեր և ցորեկ անընդհատ աշխատելով հազիւ կրցան մայիսի առջի օրը քիչ շատ կատարեալ վիճակով մը բացման հանդէսը կատարել. գործը այնչափ մեծ չափով սկսուած էր որ տնօրէնութիւնը ստիպուեցաւ դրամական անձկութեան մատնուած՝ հոն հոս դիմել ստակի համար. խորհրդարանին դիմեց և աղերսելով ու պաղատելով հազիւ կրցաւ ցուցահանդէսի յաջողութեանը համար դրամ յատկացնել տալ։ Բոլոր երեսփոխաններն ու ծերակոյտի անդամները Շիքակօ հրաւիրեցին՝ իրենց կատարած գործը ցոյց տալու անոնց. այս պատկառելի անձնաւորութիւնք եկան, գործին մեծութիւնը տեսան և ազգային հպարտութեամբ մը փքացեալ՝ հինգ միլիոն եւս յատկացնելու հաւանութիւն տուին. բայց ըսին որ «շատ շռայլութեամբ գործի ձեռնարկած էք, տրուած ստակը ի զուր վատնել չըլլար. պէտք է տնտեսագիտաբար գործէք»։ Վերջապէս այս խոշոր աշխարհահանդէսը ամենամեծ գոհողութեամբ երեւան եկաւ. Առջի ամիսը շատ թոյլցաւ, տնօրէնները տագնապեցան. բաժնետէրք խառնուեցան. զի ամբողջ մայիս ամսոյ մտից թիւը 1,050,037ի հասած էր որմէ գոյացած ստակով արուեստահանդէսի ծախքը անգամ գոցել անկարելի էր, ո՞ւր մնաց դրամագլխոյ շահը. բայց նորէն չը վհատեցան, փայլ տալու և աւելի մեծ բազմութիւն մը բերել տալու համար խել մը միջոցներու դիմեցին. երկաթուղիի ընկերութեանց առաջարկեցին որ զեղչ ընեն գներու վրայ. բայց գոհացուցիչ պատասխան մը չառին. վերջապէս լուր մը մօքերնին դրին որ ուժէ ասոնմէն ալ կորսնցնեն փոյթ չէ պիտի բանան քանի որ իրենց քաղքին՝ Շիքակօյի փառքին և անուան մեծութեանը վտանգ է, ինչ ազնիւ զգացում. Բայց քիչ մը վերջը պարագաներն ալ օգնեցին, երկաթուղոյ ընկերութիւնք զեղչեր ըրին և երկրորդ ամսոյ՝ Յունիսի ամբողջ մտից թիւը 2,675,113ի հասած էր և Յուլիսինն ալ գրեթէ Յունիսինին չափ. կիրակի օրերը նախ գոցեցին, վերջը նորէն բացին. Նորէն գոցեցին կիրակի մը վերստին բացին և այլ եւս բաց է կիրակի օրերը. բայց հազիւ քանի հազար հոգի կ'այցելէ, մինչ ի Բարիզ կիրակի օրերը մեծ օր մ'էր, 250,000 հոգի պարտէզ կը մտնէր. գործաւորներու և աղքատ դասուն յատուկ օրն էր. մտից թուոյն շատնալը քիչ մը յոյս տուաւ. նիւթապաշտ բաժնետէրք որք կը վախնային թէ մի գուցէ իրենց հինգ միլիոն հինգ հարիւր հազար տոլարը կորսուի, ինչպէս նաեւ Շիքակօ քաղքին հինգ միլիոնը. պզտիկ կորուստ մը չէ 10,500,000 տոլարը. բայց ինչպէս վերը յիշեցինք, այս ամենը իրենց սիրեցեալ քաղքին համար էր, ուստի մեծ մտատանջութիւն մը չէր իրենց համար. Իրենք կը յուսային թէ առնուազն օրական երկու հարիւր հազար հոգի պիտի այցելէ. այս հաշուով կրնային դրամ շահիլ և այժմ ուժէ օրական իրարու վրայ հարիւր հազար հոգի մուտք չի վճարէ՝ ընկերութիւնը վնաս պիտի ընէ. Այցելուաց թիւը գոհացուցիչ է այժմ. օգոստոս լաւ և մխիթարիչ ամիս մը եղաւ. օրական հարիւր հազարէն աւելի մուտք վճարողներ կան և անցեալները շահաբաժին մը վճարուեցաւ բաժնետէրց. ամենուն յոյսը սեպտեմբեր և հոկտեմբերի վրայ է. մինչեւ այսօր, օգոստոս 26, հազիւ 9 միլիոնի հասած է ամբողջ մտից թիւը. Բարիզի աշխարհահանդէսի ամբողջ մտից թիւն էր 28,149,353։ Շիքակօյի ամենամեծ օրը Յուլիսի չորրորդ օրն էին, 283,273 հոգի մուտք վճարած էր, մինչ ի Բարիզ առջի օրը 110,000 հոգի մուտք վճարած և վերջին օրերէն միոյն մէջ 370,000 հոգի։ Պարոն Շահէն Բարիզ այցելած օրը, որ էր ուրբաթ, 330 հազար հոգի և Խտիւի այցելած օրն ալ 254 հազար հոգի մուտք վճարած էին. ի Բարիզ 28 միլիոն մուտք վճարող այցելուներէն գրեթէ մէկ միլիոնը օտարականներ էին։ Ինչ են այս անյաջողութեանց պատճառք. առաջինը՝ մուտք վճարող այցելուաց պակասութիւնը. այս ընդարձակ երկրի ամեն մէկ կողմէն դեռ սկըսած չեն գունդագունդ Շիքակօ այցելել. երկաթուղիք դեռ նոր սկսան աժան գնով այցելու փոխադրել մասնաւոր կառախումբերով. Երկրորդ, Բարիզի և Շիքակօի ցուցահանդէսներուն մէջ շատ պզտիկ ժամանակամիջոց մը անցած էր եւ մեծ, աշխարհահռչակ ու շահեկան նորութիւն մը չկար հոս. մինչ Բարիզ Էֆէլի աշտարակ մը ունէր. Թէպէտ և Բարիզինին երեք մեծութեամբ ցուցահանդէս մը, բայց գործը խոշորութեան վրայ չէ, զի հասարակաց ուշադրութիւն և հետաքրքրութիւնը հրաւիրողը գործի մը մեծութիւնը և խոշորութիւնը չէ, այլ տարօրինակութիւնը, արուեստագիտական առաւելութիւնը, գիտական արժէքը, նորութիւնները, գեղեցկութիւն և չքնաղութիւնը. ասոր ալ գիտնալու ենք որ արհեստագիտական ճաշակ և նրբութիւն՝ խոշորութեան մէջ չեն կայանար. ամեն նիւթ որ մեծ է գեղեցիկ և հրապուրիչ չի կրնար ըլլալ՝ բայց ակայն Շիքակօի աշխարհահանդէսներ իրենց մեծութեամբը հանդերձ գեղեցկութիւնը և արհեստական փայլը ու գեղեցկութիւնը չեն կորսնցուցած և արձաններու խումբեր մեծավայելչօրէն ու գեղեցիկ երեւոյթ ընծայած են այս շէնքերու արտաքին չքեղութեան։

Երրորդ՝ ծախքը շատ է. խել մը [illegible] պաշտօնեաներէ վերջ, տակաւին 15 հազար տոլար է այժմ. մայիսի ծախքը 609,883 տոլար և յունիսինը 642,021 տոլար եղած է. խոշոր ամսականներով մեծ պաշտօնեաներ որոնց գործը լմնցած է և որոնց ծառայութեանց պէտք չկայ այլ եւս, դեռ պաշտօնի վրայ կը մնան, մեծամեծ ծախքեր շատ եղած են, միայն նուագի համար 450 հազար տոլար վատնուած է։

Անյաջողութեան պատճառներէն մին ալ ժողովրդեան դժգոհութիւնն է, այցելուաց հանգստութեանը համար աժան կարելի միջոց ձեռք առնուած չէ. մեծ բազմութիւն եղած օրեր ամբողջ տեսնելու տեղ անգամ չի կրնար գտնել՝ պատճառը սա է որ պզտիկ աթոռներ վարձու տալը ընկերութեան մը յանձնուած է սակով· Տնօրէնութիւնը պարտէզին ամեն մէկ կողմը ժողովրդեան հանգստութեանը համար նստարաններ զետեղել պարտ էր, բան մը զոր բրած չէ, թերեւս ընկերութեան շահուն չի վնասելու նպատակաւ· մանաւանդ առջի ամառ մէջ այցելողք բոլորովին զուրկ միայն հանգստութեան միջոցներէն և ժամոյ կծու կծու ակնարկութեանց ու բողոքին վրայ միայն պարտէզին զանազան կողմերը և շէնքերուն մէջ 40 հազար նստարաններ ու աթոռներ զետեղուեցան· Շատ այցելուներ զզուած էին իրենց այցելութենէն և ոտք կոխել անգամ ուզած չէին· Պարտէզին մէջ ջուրն անգամ սակով կը ծախուի որ անպատեհ բան մ'է· Ջուր ծախելու արտօնութիւնը փոխանակ ընկերութեան մը մենաշնորհ ընելու, պէտք էր որ Տնօրէնութիւնն առատ և պաղ ջուր բաշխելու կարող ըլլար ժողովրդեան· մէկ քանի տեղեր թէպէտ և աղբիւրներ շինուած են, բայց բաւական չեն և վերջին աստիճան ալ տաք, որ ամերիկեան ժողովրդեան բնաւ հաճելի չէ, զի առատ սառ կը գործածեն և սառի գործածութիւնը բնական պէտք մը դարձած է· Բաւզին մէջ փոխադրութեան դժուարութիւնք մեծ գանգատներ պատճառեցին· այցելու մը եթէ քիչ մը բան տեսնել ուզէ, այս ընդարձակ քաղքին մէջ հետիոտն ման գալ պիտի ստիպուի· մանաւանդ գեղեցիկ սեռին համար շատ դժուար և յոգնեցուցիչ է· Փոխադրութեանց միջոցները մի քանի տեսակ են· ջուրերուն մէջ ելեկտրաշարժ նաւակներ և վենետիկեան կոնտօլներ կան՝ այցելուները զուարճացնելու և հաճոյալի պտոյտ մը կատարել տալու համար ամեն կողմ· երկրորդ միջոցը վերամբարձ ելեքտրաշարժ երկաթուղին է որ պարտէզին շուրջը պտոյտ մը կը կատարէ միայն· երրորդ միջոցը շարժուն աթոռներն են, վարձու, որոց մէջ կը նստիս և մարդ մ'ալ աթոռը հրելով և քշելով զքեզ կը պտըտցնէ· բայց ասոնց ամենքն ալ ժողովրդեան անմատչելի գիներ ունին· չորրորդ միջոցը արեւելեան «էշեան»ներն են· Կ· Պոլսէն քառասուն հատ հայ, տասներկինգ հրեայ և ութը թուրք բեռնակիրներ եկած են մասնաւորապէս այս գործին համար· բայց մեծ բաժինն հայ բեռնակիրներուն ինկած է· տաժանելի աշխատութիւն մը, արիւն և քրտինք երեսնուն ի վար վազելով, ամերիկացիները կը պտըտցնեն հոն հոս· բայց գիներուն սղութեան համար այս գործ շատ յաջողութիւն գտած չէ· ոմանք հետաքրքրութեան համար կը նստին այս «էշեան»ները· Ուրիշ միջոց մ'ալ արեւմտեան Ափրիկէէն բերուած սեւամորթներուն վրանն է· ասոնք չորսն իրենց գլուխներուն վրայ առնելով այս ամպհովանին, նշանաւոր հիւրեր կը տանին երբեմն։ Հասարակ ժողովուրդը զուրկ է ամեն մէկ միջոցէ· աւելի աղէկ պիտի ըլլար եթէ կանոնաւոր փոխադրութեան միջոց մը գտնուէր· ուրիշ պակասութիւն մըն ալ կերակուրի խնդիրն է· ամեն կողմ ճաշարաններ կան, բայց շատ քիչեր կը մօտենան ասոնց քով· և այցելուներու մեծամասնութիւնն իրենց ուտելիքն ու խմելիքը միասին բերելով կը նստին և կը ճաշեն· վերջերս ճաշարանք ժողովուրդէն դրամ կորզելու համար բացուած են, դուրսը, քաղաքին մէջ առնուած բանի մը երեք չորս անգամը բարձր գիներ պահանջելով, վասն զի իրենք ալ հարիւրին քսանըհինգ կը վճարեն Ցուցահանդէսի Ընկերութեան· Բարիզ ասանկ բաներ չկար· Կառավարութիւնն ինքը բացած էր մասնաւոր ճաշարաններ դիւրամատչելի գիներով· Հոս ամեն բան անհատական շահադիտութեան ենթակայ է զի Ամերիկա գործնականին մէջ աւելի շահապաշտ երկիր մ'է·

Հ· Ա·

ԳԵՐԵԶՄԱՆԱՏԱՆՑ ՀՈՐԵՐԸ

> Համաճարակ հիւանդութեանց ատեն, բոլոր ջուրեր կասկածելի պէտք է նկատուին։
>
> ՏԻՖՖՕ

Իբրեւ խմելու ջուր կը նկատուին այն ջուրերը, որք հոտ, համ ու գոյն չունին և կը փրփրեն աճառը, բայց այս յատկութիւնները բաւական չեն՝ մանաւանդ համաճարակներու ատեն· պէտք է խմել եռացած ջուր կամ խորունկ աղբիւրներու ջուրը միայն, որք չեն յորդիր անձրեւներէ վերջը և չեն ցամքիր չորութեանց ատեն ու գրեթէ ամառ ձմեռ միենոյն աստիճանի անփոփոխելի բարեխառնութիւնը կը պահեն· այս վերջին յատկութիւնները չունեցող ջուրեր կասկածելի պէտք է նկատուին, մինչեւ իսկ, եթէ խորերէն բղխին, հեռուէն գան ու ժայռերէն վազեն։

Ապացոյց այս գրուածներուն՝ Լօզանի համաճարակն է։ Լօզանի մէջ 1882 օգոստոսին երեւցաւ ժանտատենդը (Թիֆօ), որ տեւեց մինչեւ նոյեմբերի վերջը· այս գիւղը 90 տունէ կը բաղկանար՝ 780 բնակչօք · 130 հոգի վարակուեցան ժանտատենդէ· վեց տան բնակիչք միայն չի հիւանդացան, որովհետեւ հասարակաց աղբիւրէն ջուր չէին խմեր՝ խմելիք ջուր ունենալով իրենց տուներուն մէջ։

Ոչ ոք կը կասկածէր թէ՝ հասարակաց աղբիւրի ջուրը տարափոխիկը բերած էր Լօզանի մէջ։

Լօզանի աղբիւրի ջուրերուն և Ֆիւալէնդալի վտակի ջուրին միջեւ ուղղակի հաղորդակցութիւն մը տեսնուած էր այս դէպքէն տասը տարի առաջ· վտակին մօտ, ագարակի մը քով հողի մէջ ծակ մը բացուած էր · վտակը հոն դարձնելով [illegible] · մէկ երկու ժամ վերջը, Լօզանի ջուրը որ գրեթէ ցամքած էր եղանակին չորութենէն, կը յորդէր · այս թուականէն ի վեր՝ ամեն անգամ որ ագարակի մարգերը ու մարգագետինները կը ջրէին՝ Լօզանի [illegible] ջուրը կը յորդէր, նախ պղտոր [illegible] ապա յստակ։

1882 յունիս 10ին ագարակապետը ճամբորդութենէ մը կը վերադառնար ժանտատենդով հիւանդացած· արդէն կը թափէին վտակին մէջ ագարակի աւելուքները և աղտեղութիւնները. հոն կը հոսէին ագարակի կոյանոցները, հոն կը լուային նաեւ հիւանդաց ճերմակեղէնները, ու այս ամենը ճիշդ մարգագետինները ոռոգելէ պահուն։

Մարգագետինը ոռոգելէ երեք շաբաթ վերջը, ժանտատենդի դէպքեր երեւցան Լօզանի մէջ։

Այլեւս կասկած չէր մնար թէ՝ ջուրը փոխանցած էր հիւանդութեան սերմերը ագարակէն ի Լօզան, բայց Տոքթ· Հակլէռ չի գոհանալով՝ հաստատից համոզիչ փորձերով, բանալ տուաւ տասը տարի առաջ տեսնուած ծակը, հոն վազցուց վտակը, երեք ժամ վերջը Լօզանի աղբիւրներու ջուրերն յորդեցան։

Իմաստուն բժիշկը 1800 քիլօ հասարակ աղ նախապէս ջուրի մէջ լուծելէ վերջը լեցուց ծակին մէջ · Լօզանի աղբիւրի անուշ ջրերը աղիցան· ալիւր լեցուց փոխանակ աղի, բայց ջուրը չի պղտորեցաւ։

Լօզանի ջուրի աղինալը ապացոյց մ'էր, բայց ալիւրին չանցնելու պատճառն ալ կը ցուցնէ թէ այնքան նեղ ճամբաներէ կանցնէր ջուրը որ կարող կ'ըլլար արգիլելու ալիւրի փոշիները ու մէջը գտնուած մանր հատիկները, բայց այդքան նեղ ճամբաներ չէին կրցած արգիլել ժանտատենդի սերմերը որք շատ աւելի պզտիկ են քան ալիւրի հատիկները։

Ժանտատենդի սերմերը արգիլել չկըրցող նեղ ճամբաները չպիտի կրնային նաեւ արգիլել դեղնատենդի, կարմրախտի, փողացաւի ու հնտախտի միքրոպները։

Շատեր սա հաւատքը ունին թէ ջուրեր սուզելով հողին մէջէն, բոլորովին կը մերկանան իրենց մէջ պարունակած միքրոպներէն եւն։ Արդարեւ հողը մեծ մասամբ ջուրերու մէջ գտնուած օտար նիւթերը կարգիլէ որ անցնին մէջէն, սակայն շատ անգամ անկարող է արգիլելու ամենափոքրերը։

Թողունք հողը և անցնինք քամոցներու կատարագործեալին, ըստ բասդէօրեան գրութեան պատրաստուած՝ Շամպէռլանի քամոցին։ 1890ին Պ· Տիւքլօ Բասդէօրի կաճառին մէջ՝ խմելիք ջուրերու վրայ ճառախօսած պահուն կը գնահատէր իր պաշտօնակցի քամոցի արժէքը, բայց կը յաւելուր նաեւ թէ ի սկզբան բնաւ սերմեր, միքրոպներ չեն անցնիր քամոցէն, սակայն ժամանակ անցնելով,—բայց ոչ այնքան երկար,—քամոցի ծակոտիքները կամաց կամաց կը խցուին միքրոպային գործարանաւորութիւններով և վերջապէս կանցնին քամոցէն նախ քիչ թուով միքրոպներ, բայց հետզհետէ այդ թիւն անհամարներու կը բարձրանայ, ուստի պէտք է միշտ փոխել քամոցի ծակոտկէն քարը։

Դառնանք դարձեալ հողին որ յաւիտենական քամոց մ'է, ուր որ է հոն, ոչ ոք կը փոխէ, ոչ ոք կը մաքրէ, հետեւաբար իր ծակոտիքները լի են անթիւ միքրոպներու միլիոնաւոր գաղթականութիւններով. իւր մէջէն սուզած կաթիլ մը ջուրը քանի որ ունի իր բաժինը, հապա մէջէն անցած մաս մը ջուրը ինչե՜ր չունի իւր մէջ։

Համոզիչ են կարծեմ մինչ ցարդ ըսածներս թէ տարափոխիկի միքրոպները հողէն կանցնին ծակոտիքներէն, մանաւանդ հողի երակներէն ու ճեղքուածքներէն։

* * *

Պոլիս շատ մեծ թուով հորեր կան. թողունք մասնաւորաց տուներունը որոց ջուրը մաքուր կրնայ նկատուիլ, եթէ իրենց մօտէն կոյուղիներ չեն անցնիր, եթէ անթափանցելի նիւթերով շինուած ու անթափանցելի նիւթերով ծեփուած են, և խօսինք հասարակաց հորերու վրայ որք կը գտնուին փողոցներու, մանաւանդ գերեզմանատանց մէջ։

Գերեզմանատունք անպատճառ իրենց սրճարանն ունին, սրճարանն ալ իւր անուշ ջուրի հորը՝ գերեզմանատան մէկ անկիւնը։

Գերեզմանատունք որչափ տխրութեան այնքան ուրախութեան տեղեր են դարձած. հոն կերթան միշտ, յուղարկաւորներ, օրհնել տուողներ ու զուարճացողներ, կուտեն կը խմեն, կը ծարաւնան, գերեզմանատան հորի ջուրէն կը խմեն։ Հորի ջուրէն որ թոյն մ'է, որովհետեւ միայն ներքեւէն չի բղխիր, անձրեւներ կ'իյնան հողին վրայ անընդհատ, կիջնեն հողի խորերը, կը լուան հողը՝ իւր մէջ պարունակածներովը (մեռելները կ'ակնարկեմ) ու կը տարածուին հողի աւելի խոր մասանցը մէջ. հաւանական չէ՞ արդեօք որ մաս մը ջուր, մաս մը ջուր, կաթիլ մը կա՛մ ծակոտիքներէն կամ ճեղքուածքներէն կամ երակներէն հասնի հորը, կապականէ ջուրը ու թունաւորէ խմողները։

Տոքթ· Հակլէռի փորձն եթէ գերեզմանատանց մէջ կրկնուի, դժբաղդաբար ապահովապէս պիտի հաստատէ մեր գիտածները։

* * *

Ժողովրդեան ըսել, քարոզել, լրագրաց միջոցաւ յորդորել՝ բաւական չեն համոզելու թէ հորերու ջուրը վնասակար է · աւելի դիւրին պիտի ըլլայ կարծեմ, ծայր աստիճան կասկածելի եղած ջուրերու աղբիւրներն և հորերը կնքել, որպէսզի ռամիկ ժողովուրդը իրապէս չի խմէ այդ կասկածելի ջուրերէն ոչ միայն տարափոխիկներու միջոցին՝ այլ միշտապէս, քանի որ գերեզմանատունք միշտ վարակման կեդրոններ են։

Պէտք է միշտ գոցել գերեզմանատանց ու հասարակաց վայրերու հորերը·

Թող իրենց արդար կարծիքն յայտնեն այս խնդրոյս նկատմամբ արդարախօս գիտունք, միքրոպաբանք ու բժիշկք, քանզի անկ է յանուն մարդասիրութեան։

Նաեւ կը հրաւիրեմ Թաղապետութեան ուշադրութիւնը մանաւանդ մեծ ու պզտիկ Պալըքլըներու գերեզմանատանց հորերուն, Խասգիւղի Հայոց և Հրէից գերեզմանատուններու հորերուն վրայ որոց ջուրը կը գործածուի և կը խմուի տեղացիներու կողմէ և որք օրական հազարաւորներ կրնան թունաւորել։

ԳԱՐԵԳԻՆ Գ· ՄԵՍԱՏՈՒՐԵԱՆ

ԿԱՒԿԱՍԵԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ռուսիայում ոչ-ռուսական եկեղեցիներ շինելու համար թոյլտուութիւն պիտի ստացուի ներքին գործերի մինիստրութիւնից։ Այդ առթիւ յիշեալ մինիստրութիւնից պատուէր է ստացել Կովկասի վարչութիւնը, որ այսուհետեւ խստութեամբ հետեւեն այդ օրէնքի գործադրութեանը· մինչդեռ մինչեւ այժմ այդպիսի դէպքերում, բաւականանալիս էին եղել նահանգական վարչութեան թոյլտուութեամբ։ Ուստի Կովկասի նահանգապետներին առաջարկուած է, որ այսուհետեւ ոչ-ռուսադաւան եկեղեցիների շինութեան թոյլտուութեան համար խնդիրը Կովկասի կառավարչապետի միջոցով ներքին գործերի մինիստրութեան ուղարկեն։

—Թիֆլիսի օսմ· հիւպատոսարանը ի նկատի ունենալով, որ Թիֆլիսում շատ օսմ· հպատակներ կան, որոնք կարող են համաճարակից բռնուել, որոշել է հրաւիրել մի յատուկ բժիշկ՝ Պ· Գեղալին, որին յանձնարարուած է ձրիաբար բժշկական օգնութիւն տալ հիւանդներին։ Բացի այդ, հիւպատոսարանում կազմուած է մի յանձնաժողով՝ կազմուած փոխ հիւպատոս Պ· Թախտաճեանից, յիշեալ բժշկից, հացագործների ուստաբաշուց և մի երկու ուրիշ անձերից, որոնց յանձնարարուած է շրջել օսմ· հպատակների բնակարաններն ու վաները, զննել նրանց առողջապահական պայմանները, և հարկաւոր դէպքում էլ ձրիաբար դեղ բաժանել։ Յանձնաժողովը 2—3 օրը մի անգամ պիտի շրջի իւր պարտաւորութիւնները կատարելու։

—Մոսկուայում Յուլիսի 30ին գետի մէջ ընկնելով անձնասպանութիւն գործեց Մըկրտիչ Մինասեան Պատուականեանը։

—Ներքին գործերի մինիստրութեան բժշկական դեպարտամենտի օգոստոսի 8-ից մինչեւ 11-ը ստացած տեղեկութիւններից երեւում է, որ Ռուսիայում խոլերայից հիւանդացողների թիւը եղել է 3649 հոգի, իսկ վախճանուողներինը 1352 հոգի։ Համաճարակը, ինչպէս երեւում է, շատ տարածուած է Պոդոլի նահանգում, ուր յուլիսի 18-ին 1178 հիւանդ և 423 մեռնող է եղել, Օրեօլի նահ· 647 հ· և 213 մ·, Դոնի շրջանում 498 հ· 202 մեռնող, Տուլայի նհ· 253 հ· և 78 մ·, Կուրսի նահ· յուլիսի 25—31 ին 296 հ· և 103 մ·, Մոսկուայում օգոստոսի 3—6-ը 171 հիւանդ, 74 մեռնող, Կերչում օգ· 2—7-ը 69 հիւանդ և 32 մեռնող է եղել, Պետերբուրգում օգ· 7-ին մի հոգի է հիւանդացել։

—Առ 16 ն օգոստոսի, Թիֆլիսի Միքայէլեան հիւանդանոցում խոլերայով հիւանդների թիւը երեք էր· այդ օրուայ ընթացքում նոր հիւանդացող չէ եղել· մի հոգի առողջացել է։ Առ 17-ն օգոստոսի մնում է երկու հիւանդ։

Երկաթուղու հիւանդանոցում խոլերայից բռնուած հիւանդ չկայ։

—Գրօզնիա քաղաքն են հաւաքւում, բազմաթիւ նաւթ արդիւնաբերողներ։ Նըրանք գալիս են թէ՛ Բագուից և թէ ուրիշ տեղերից· նաւթաբեր հողերը օր օրի վրայ թանկանում են։

—Շուտով նաւթ արդիւնագործողների համար պարտադիր պիտի լինի նաւթը նախ քան վաճառահանելը ամենախիստ քննութեան ենթարկել։

—Այս տարի Պետերբուրգ են գալու 20 եապոնացի երիտասարդներ համալսարանում փիզիկա-մաթեմատիքական դասախօսութիւններ լսելու։

—Գուլիշամբարովն ուղարկուած էր արտասահման՝ նաւթային վաճառանոցների դրութիւնը քննելու համար։ Այժմ նա հաղորդում է, որ եւրոպական վաճառանոցները շատ նպաստաւոր տրամադրութիւն ունին Բագուի նաւթի համար։

—Թիֆլիսի նահանգապետը Թիֆլիսի քաղաքային վարչութեանը հաղորդել է ներքին գործերի մինիստրի մի շրջաբերական կարգադրութիւնը, որի համաձայն քաղաքային և գեմստվային հաստատութիւնները ուսումնարաններ բանալու համար խնդրամատոյց լինելիս պարտաւորեցուցիչ կերպով տեղեկութիւններ պիտի հաղորդեն այն մասին, թէ այդ նոր բացուելիք ուսումնարանների համար որքան գումար է յատկացնում և այդ գումարը որքան ժամանակամիջոցում պիտի տրուի։ Եթէ այդպիսի տեղեկութիւններ չեն հաղորդուիլ, այն ժամանակ նոր ուսումնարաններ բանալու համար տրուած խնդիրներն առանց հետեւանքի կը մնան։

—Թիֆլիս քաղաքը հետզհետէ ընդարձակւում է հիւսիսային կողմից, ուր գըտնւում է երկաթուղու կայարանը։ Այդտեղ քաղաքը ցանկացողներին կապալով հողեր է տալիս շէնքեր կառուցանելու համար։ Մինչեւ այժմ կապալով տուած է 26 հողաբաժին, ընդամենը 3280,8 քառ· սաժեն տարածութեամբ, 1,778 ր·, 16 կ· տարեկան վճարով։

—Ջորեքշաբթի, օգոստոսի 18-ին, երեկոյեան Թիֆլիսում սաստիկ հեղեղ տեղաց, որից յետոյ եղանակը բաւական մեղմացաւ, մինչեւ անգամ ցրտեց։ Առհասարակ Թիֆլիսում վերջին օրերս այլ եւս չեն զգացւում առաջուայ անտանելի տօթերը, ինչպէս միշտ, այս անգամ էլ հեղեղից յետոյ փողոցները ծածկուեցան աւազի թումբերով, որոնք բաւական երկար ժամանակ խանգարեցին ձիաքարշի անցուդարձը։

Հեղեղն առանց վնասների չանցաւ. իր կատաղի ջրերի հետ քշեց տարաւ Հալաբարի նախիրներից մէկը և «Գոգիրօ» կոչուած բաղանիքի մօտից գետը թափեց։ Ասում են, որ այդ նախիրը բաղկացած է եղել մօտ 300 գլուխ անասուններից։ Բացի դրանից, հեղեղի ջուրը պատռել է Ալեքսանդրեանի կաշեգործարանի ներքնատան պատը և այնտեղ եղած ահագին քանակութեամբ կաշիներ է տարել· Թիֆլիսում և շրջակայքում անպատճառ ուրիշ վնասներ էլ շատ եղած կը լինին։

—Բաթումից Թուրքիա գնացող նաւերի համար 5 օրուայ կարանտին է նշանակուած։

—Թիֆլիսի Վարկի ընկերութեան նախկին տեսուչ Գարսոեւը Բագուի բանտումն է այժմ։

—Այս տարի Ռոստովի վրայով Կովկաս է ուղարկւում մեծ քանակութեամբ փայտեղէն՝ շինութեան համար, իսկ Կովկասից էլ նաւի համար գործածուող փայտեղէն է ուղարկւում արտասահման։

—Թիֆլիսի գաւառապետի տուած հաշուից երեւում է, որ այս տարի ձմրան խըստութեան և անասունների ալաֆի պակասութեան պատճառով սատակել են 293 ձի, 1,605 կով, 1,265 եզ, 313 գոմէշ, 20,618 ոչխար, 84 հորթ, 622 խոզ և 36 էշ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Արժ· Տ· Խաչատուր Ա· քահանայի ձեռամբ կատարուած հանգանակութեան ցուցակը·

Բարեգութ Տեարք, Ազնուափառ տիկնայք և օրիորդք· Ալէքսան, Խաչիկ և Պաղտիկ Սագաեան, ընթացիկ դրամ 60, Լեւոն Ղեւոնչեկիւրեան 60, Սէրվիչէն փորագրիչ 54, Միհրան Գափամաճեան 40, Բիւզանդ Նուրեան 20, Գէորգ Արսլանեան 20, Գէորգ Լութֆեան 20, Գրիգոր Կիւրճեան 20, Եղիա Սիմոնեան 20, Կարապետ Տէր Գէորգեան 20, Հմայեակ Մարտիրոսեան 20, Մանուէլ Պէչիրեան 20, Միհրան Մուրատեան 20, Յարութիւն Մալէճէգեան 20, Յակոբ և Եղբարք Պուրնասեան 20, Պետրոս Փափազեան 20, Ստեփան Սարգիսեան 20, Երուանդ Կիւլլապեան 15։

10ական ղրուշ վճարած են՝

Ալէքսան Ալաճաճեան, Գաբրիէլ Յովակիմեան, Գամիկ Հինքեարպէյէնտեան, Գառնիկ Իւթիւճեան, Գառնիկ Կիւմիւշեան, Գառնիկ Յարութիւնեան, Գառնիկ Վանըլեան, Գէորգ Միրիճանեան, Գրիգոր Թնկրեան, Կարապետ Տէր Անդրէասեան, Կարապետ Պէրպէրեան, Ղազարոս Երամեան, Մարտիրոս Ազատեան, Մարտիրոս Ղազիկեան, Մաքսուտ Մէրամէթճեան, Միհրան Խնամիրեան, Մկրտիչ Յովակիմեան, Յակոբ Պետրոսեան, Յովհաննէս Գույումճեան, Յովհաննէս Քէրէստէճեան, Նասիպ Աճէմեան, Պաղտասար Մարգարեանի հոգւոյ ի յիշատակ, Պօղոս Գարամաթօսեան, Պօղոս Էքսէրճեան, Ռուբէն Գամաղէլեան, Սահակ Պէչիրեան, Սիմոն Գազազեան, Սիրուն Ոսկիհանեան, Ստեփան Եազըճեան, Ստեփան Մէքիկեան, Վարդան Եայլաեան, Օհան Աչճեան։

5ական ղրուշ վճարած են՝

Աբրահամ Տամատեան, Անդրանիկ Ֆէնտրեան, Արամ Տամլաճեան, Բարթամ Ղազարոսեան, Գաբրիէլ Եաղուպեան, Գալուստ Թէմպէքճեան, Գասպար Յովհաննէսեան, Գարեգին Ապահունի, Գէորգ Թորգոմեան, Գէորգ Սիսեան, Գրիգոր Զօրաեան, Գրիգոր Թորոսեան, Գրիգոր Պարոնեան, Գրիգոր Սագաեան, Դաւիթ Մինասեան, Եղիա Խաչատուրեան, Թադէոս Բապուճեան, Կարապետ Տամատեան, Կոմիկ Ասիլեան, Մանուկ Խնամիրեան, Մանուկ Փէշտիմալճեան, Մաքսուտ Գաբամաճեան, Միհրան Պօյաճեան, Մկրտիչ Եղիաեան, Մկրտիչ Թօմարզալըեան, Մկրտիչ Սրվաճեան, Յակոբ Փափազեան, Յակոբ Քէճէճեան, Յովհաննէս Կարապետեան, Յովսէփ Համբարձումեան, Նիկողոս Պեկեան, Նշան Պրպէռճեան, Նշան Սիսեան, Պաղտիկ Փէնկիմանեան, Սահակ Պօղոսեան, Սարգիս Սիսեան, Սիպուհ Քէօէճեան, Ստեփան Ճանեան, Ստեփան Ճանիկեան, Տրդատ Փափազեան, Օննիկ Վարժապետեան։—Կարապետ Պալեան 2, Այրի Տ· Գափաֆեան 108, Վարդուհի Յ· Ազնաւուրեան 54, Իսկուհի Մ· Գալըպաճեան 50, Ագապի Մ· Գափամաճեան 40, Դուհի Կ· Գափամաճեան 40, Էֆտիկ Գ· Գափամաճեան 40, Մէհրիպէ Գ· Կիւմիւշկէրտան 40, Նէվրիկ Խ· Խորասանճեան 40, Նէվրիկ Ն· Պօհճէլըեան 27։

20ական ղրուշ վճարած են՝

Ագապի Խ· Քէօմիւրճեան, Ակիւլինէ Գ· Աւգէր, Ակիւլինէ Թ· Բարաճեան, Ակիւլինէ Ս· Մանուէլեան, Ազատի Յ· Գարակէօզեան, Աննիկ Բ· Մանուկեան, Արաքսի Յ· Աւագեան, Արտէմ Յ· Աստուածատուրեան, Բարիս Յ· Փափազեան, Բարիս Տ· Աճէմեան, Բէրուզիկ Հ· Ալաճաճեան, Բէրուզիկ Մ· Մինասեան, Բեկրուզիկ Յ· Սամանճեան, Բրաբիոն Թ· Գաբամաճեան, Էլպիս Լ· Մինէճեան, Երանուհի Պ· Գապճեան, Եւգինէ Մ· Կիւլլապեան, Զիպա Ս· Պօչնաքեան, Էլիզա Շ· Նազաչեան, Էլիզ Տ· Էմիրզեան, Էֆտիկ Տէր Հ· Բաբաղեան, Էֆտիկ Ճ· Գալըպաճեան, Էֆտիկ Մ· Թաշճեան, Թագուհի Ա· Ունճեան, Թուրուանտա Ֆըրէնկեան, Իսկուհի Գ· Մուրատեան, Իսկուհի Կ· Բաբագեան, Իսկուհի Ս· Ճամճեան, Կալինիկ Կ· Կիւմիւշկէրտանեան, Շահըմա Գ· Կիւմիւշեան, Հերիքայ Յ· Զըրաճեան, Հռիփսիմէ Ս· Շամտանճեան, Հռիփսիմէ Ն· Մոստիչեանի ի յիշատակ հոգւոյ.

Գումար, ընթացիկ դրամ 2115 ղրշ։

(Շարունակելի)

ՌՈԲԸՐԴ ՔՈԼԷՃ

Սոյն Քոլէճ հաստատեալ կայսերական բարձր իրատէով, կազմակերպեալ է Եւրոպեան ու Ամերիկեան նոյն օրինակ հաստատութեանց նման, ունենալով նշանաւոր դասատուաց կաճառ մը, որով կը կառավարուի· նաեւ ընտիր եւ յաջողակ ուսուցիչներ՝ Հայերէն, Պուլկարերէն, Գաղղիերէն, Գերմաներէն, Յունարէն եւ Թրքերէն լեզուաց համար։ Ունի գրատուն մը, իբր 8000 հատորներէ բաղկացեալ, Երկրաբանական, Հանքաբանական, Կենդանաբանական եւ Բուսաբանական հաւաքածոյներ, եւ Բնագիտական, Տարրաբանական, Բնախօսական եւ այլ բազմաթիւ գործիներ։

Որովհետեւ բնական գիտութիւնք մեծ կարեւորութիւն ստացած են զարգիս, նոր տնօրինութիւնք եղած են զայնս ուսանելու դիւրութիւններ ընծայելու համար, եւ սոյն ճիւղերու համար նոր դասախօս եւս կարգուած է։

Ռոպէրդ Քոլէճի մէջ աւանդեալ գրական եւ գիտական ուսմանց լեզուն Անգլիերէն է· սակայն իւրաքանչիւր ուսանող պարտաւորեալ է ուսանել իւր մայրենի լեզու եւ տոհմային պատմութիւն։ Հայերէն լեզուի եւ գրութեան համար գծեալ է ուսման կատարեալ ընթացք մը որում պարտի հետեւիլ իւրաքանչիւր հայ ուսանող։

Հաստատութեանս բարաշէն եւ հոյակապ շէնքերն կառուցեալ են ի Ռումէլի Հիսար, Վոսփորի Եւրոպեան կողմը գտնուող բլուրներուն ամենէն [illegible] բլրոյ մը վրայ, որոյ դիրքը Վոսփորի ափանց վրայ գեղեցկագոյնն եւ ամենէն առողջարարն համարեալ է։

Քոլէճի յառաջիկայ [illegible]շրջանը կը սկսի սեպտեմբեր 3/15ին։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել առ Տնօրէնութիւնն որ ի Ռումէլի Հիսար։ 683 14—16

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԲԱՐՁՐ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ԱՂՋԿԱՆՑ

Ազդ

Անգլ· բարձր վարժարանն աղջկանց պիտի վերաբացուի երկուշաբթի, 18 Սեպտ։

Աշակերտուհի տալու համար կարելի է դիմել դպրոցը Սեպտ· 1էն ետքը, կամ նամակաւ՝ ուղղեալ դպրոցին քարտուղարին,

Հասցէ՝ English High School for Girls, Nº 353 Grand 'Rue de Péra, Constantinople · 779 8—10

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՔՈԼԷՃ
ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԵԱՄԲ ՖՕՌ ԵՂԲԱՐՑ

Բէրա, Պօնմարշէի, Տրէնման փողոց Թիւ 24

Վերաբացումը տեղի պիտի ունենայ սեպտ. 8.20ին։

Քոլէճին յայտագիրը կը համապատասխանէ ֆրանսական համալսարանի յայտագրին։

Օտարազգի աշակերտներուն իրենց մայրենի լեզուին ուսուցումը դիւրացնելու եւ այսպէս համակերպելու համար բազմաթիւ ծնողքներու փափագին, քոլէճը՝ դասերու կանոնական ժամերէն զատ, Թուրքերէնի, Յունարէնի եւ Հայերէնի դաս ալ հաստատած է։

Այս դասեր ձրի են։ Աշակերտները պիտի կրնան կատարելապէս հետեւիլ այս դասերու իւրաքանչիւրին, ինչպէս կարելի է դատել անոնց յատկացուած ժամերէն։

Յունարէն, ամեն օր. — Թուրքերէն, շաբաթը չորս ժամ. — Հայերէն, շաբաթը երեք ժամ։

760 12—20

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Գափամաճեան գրատունը որուն յաջորդած եմ հաստատուած է շատ տարիներէ հետէ ի Պոլիս Զարմարճըլար Եօքուշ թիւ 20։ Այս անգամ կը ծանուցանեմ արգոյ հասարակութեան եւ ի մասնաւորի Պատ. Հոգաբարձութեանց եւ ազգ. ուսուցչաց, որ բաց ի Հայ. Տաճկ. Դաղ. գիտական դասական եւ այլ բազմատեսակ գրեանց, դպրոցական նոր շրջանի առթիւ ի վաճառ հանած եմ հետեւեալ դասագրքերը խիստ գոհացուցիչ պայմաններով։

	Ղշ.	Փր.
Աճէմեան Թ. Նոր քերականութիւն, աշխարհաբառ լեզուի, Ա. տարի	3	—
Անդրէասեան, Ծաղկաքաղ հաւաքածոյք	4	20
Բարսեղեան Հ. Դիւաւորք	5	—
,, Աստղագիտ. սկզբունք	12	—
Գալըճեան Պ. Այնէի Մինշաաթ, հմուտ.	2	—
,, ,, ,, ընդրծ.	12	—
Դարագաշեան Ա. Մ. Դաղ. քերականութիւն, ըստ Օլէնտորֆի	15	—
Դարագաշեան Ա. Մ. Արձագանգ Բարիզի (L'écho de Paris),	10	—
Դուրեան Եղիշէ Ծ. Վ. Բառագիտութիւն Հայ. քերականութեան	2	20
Դուրեան Եղիշէ Ծ. Վ. Ընթացք ի գրոց բարբառ Ա.	5	—
Դուրեան Պետրոս, Տաղք եւ Թատերգութիւնք	15	—
Էմիլ Օթթօյ, քերականութիւն Ֆրանսերէն լեզուի Ա. եւ Բ. մասը	15	—
Էքսէրճեան Բ. Տարերք Մայր. լեզուի Ա.	3	—
,, ,, ,, Բ.	4	—
,, ,, ,, Գ.	4	—
Թաշճեան Խ. Դեղագրութիւն, Հայ. գաղ. համառօտ	2	—
Թաշճեան Խ. Դեղագր. գաղ. ընդրձկ.	20	—
Թէլեան Ն. Իրաւագիտութիւն ընդարձակ Երրորդ Տպագր.	5	—
Թէրզեան Դ. Նոր Այբենարան Ֆրան. լեզ.	1	20
Ժորժ Հ. Առողջաբանութիւն Թարգմ. Էթմէքճեան	5	—
Հինտլեան, Բանալի ընթերց. Անգ. լեզ.	3	—
,, Ոճք, Յառակաբանութիւնք, Առակք ֆրանս. լեզուի	10	—
Մօզեան, Հաւաքածոյ համառօտ քերթ. Հայ. մատենագրութեան	4	—
Յակոբեան Տօքթ. Հիւանդին բարեկամը	15	—
Շիշմանեան, Քերականութիւն գրաբառ լեզուի	4	—
Շիշմանեան, Քերականութիւն Հայ. գաղ. լեզուի	5	—
Ոսկեան, Նոր ընթացք գաղ.է. ի հայերէն Թարգմանութեան	2	—
Պէզազեան Տիգրան, Աշխարհ. պատկերգր.	4	—
,, ,, Թուաբ. ընդարձակ	15	—
Սէրվիչէն Տօքթ. Մանկատածութիւն 2 Հատոր	20	—
Տըպէյ, Առողջաբանութիւն, Թարգմ. Դ. Ներշապուհ	15	—
Ֆէլէքեան Ս. Ծաղկեփունջ կամ Նոր Ընթերցարան	2	—

1 Դարագաշեան եւ Դուրզէն, Ճաշակ Ոսկեղէն Դպրութեան Ա. եւ Բ. 10 ղրշ.
1 Գափամաճեան, Նոր բառագիրք հայ լեզ 15 »
1 » Հաւաքածոյ ընտիր գըրուածոց մասն Ա 5 »
1 » » ընտիր գըրուածոց մասն Բ 7½ »
1 » Առձեռն Նամականի 7 »

763 6—16 ՊՕՂՈՍ ՊԱԼԵՆՑ

[illegible] ՄՈՐԻՒ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Եըլտըզ, Կ. Պոլիս, 8 փետր. 188[illegible]

Պարոնայք [illegible] և [illegible],

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական գործովս կարող չեմ փորձեր ընել, այլ հանճարեղ ուրիշներու փորձերուն և այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մորիւ ձկան իւղն, իր այդ վիճակին մէջ դիւրաւ խմուելով, և մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս սննդարարական գիտութիւնն ի վաղուց անտի հաւաքած է, մանաւանդ այդ յաջող պատրաստութեան մէջ։

ՏՐ· Ս· Ա· ՄԱՎՐՈՅԷՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանին

Օ ՔԱՄԷԼԻԱ
ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ
194, ԲԵՐԱ, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, 194

Կը ծանուցանենք արգոյ հասարակութեան թէ ընդունած ենք ՄԵԾ ՄԹԵՐՔ ՄԸ ՇՔԵՂ բրդեղէններու և մետաքսեղէններու, վերջին նորաձեւութիւնք ՏԸՄԻ ՍԷԶՈՆի համար, Փարիզի լաւագոյն տուներէն արտադրուած։

Շատ նպաստաւոր գիներով առած ըլլալով այս ապրանքները, մենք ալ նմանապէս շատ նպաստաւոր գիներով կուտանք։

Այս առթիւ՝ ԵՂԱՆԱԿԻՆ ՎԵՐՋԻՆ ՕՐԵՐՈՒՆ ՊԱՏՃԱՌԱՒ կը զեղչենք մեր բոլոր ապրանքներուն գինը

15 ՕՐՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ

միայն, սկսեալ երկուշաբթի օրէն, 11 սեպտ. 1893։ 386 3—6

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԵՐՔ
ԲՆԱԿԱՆ ԵՒ ԲՆԱՊԱՏՄԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹԵԱՆՑ
ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ
Մասն Ա· մարդ եւ կենդանիք
Գրեց ՅՈՎ. Հ. ՕՐԹՈՒՆԵԱՆ
(Հետեւողութեամբ Պօլ Պէրի՝ Նախակրթարանական կարգերու համար)

Այս գիրքը իր տեսակին եւ ուղղութեան մէջ միակն է եւ «փոքր տղոց» հասկացողութեան յարմարցուած· տպագրութիւն, պատկերք եւ կազմ գեղեցիկ [illegible]. [illegible] վերջ ալ [illegible] բաժնուած է եւ ամէն դասի [illegible] ամփոփումը դրուած է· իսկ գրքուկ մը [illegible] ուսուցչաց համար գիտական բացատրութեամբ [illegible] գաղղիերէն բառերով մէկտեղ։

Բ· եւ Գ· մասերն [illegible] են՝ «Բուսաբանութիւն եւ Բնագիտութիւն», պիտի [illegible] յառաջիկայ յունվար։ Վարժարանք [illegible] 1 օրինակ ձրի կ'ստանան [illegible] վարժարանաց տնօրէնք [illegible].

Գին 4 ղրշ. ամէն գրավաճառներէն։ Կեդրոնատեղին է Զ. Թորոսեան գրավաճառ, Պանճէ զարու թիւ 4։ Վարժարանաց [illegible] Պոլիս, հանգուցիչ զեղչ։ 789 20

ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

ծանր խնդիր մըն է իրենց գեղեցկութեանը հոգատար և հաճելի երեւնալու փափաքող կիներուն համար։ Շատ քիչ կը գտնուի այսքան քաղցրութիւն և գաղտնապահութիւն ի մի բերուած՝ ինչպէս ՏԻՒՖԱՆ ՍԱՌԱ ՊԵՌՆԱՐՏի հոտեղէններուն մէջ։ Քօլաները, քրէմները, չպարները, գոյներ, բուրաքսակներ, աճառներ, արդուզարդի ջուրեր, թաշկինակի համար անուշ հոտեր եւայլն,

Սառա Պեռնար բրնձափոշին երկար ատենէ ի վեր ընդունուած են վայելչաէրներու կողմէ։ Ուստի ՏԻՒՖԱՆ հոտեղինաց տան (Փարիզ, Ավընիւ տը լ'Օբերա, 32) արտադրութիւնները այսօր կը գտնուին աշխարհի բոլոր հոտեղինաց գլխաւոր վաճառատուններու մէջ և սափրիչներու քով։

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
ՓՈԽԱՆՈՐԴՈՒԹԵԱՆ
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ· ՊԷՑԱՋԵԱՆ

Որ Օսմ. դատարանաց քաղաքային, պատժական և առեւտրական ճիւղերուն մէջ երկոտասան տարիներ անդամութեան պաշտօններ վարելէ յետոյ վերջին տարիներս փաստաբանական գործերով կ'զբաղէր, իւր գրասենեակն հաստատած է ի Պոլիս։

Կ'ստանձնէ Կ. Պոլսոյ և մերձակայ գաւառաց մէջ Օսմ. քաղաքային և առեւտրական դատարանաց, վարչական ժողովոց եւ մահքէմէի շէրիյէի առջեւ տեսնուելիք ամեն կարգի դատերու (պիտայէթ, իսթինաֆ, թէմիզ), ինչպէս նաեւ մեր Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ տեսնուելիք դատերու փոխանորդութիւն և դատական ամեն տեսակ գրութեանց պատրաստութիւն։

Կ'ընդունի գաւառներէ յղեալ իսթինաֆի և թէմիզի վերաբերեալ գործեր և դատական և Օսմ. ուրիշ ամեն Նախարարութեանց մօտ հետամտութեան կարգի (Թաագիպաթ) յանձնարարութիւններ։

Մասնաւոր պայմաններով կը հայթայթէ դատական ծախսն և փոխանորդութեան վարձքն այն տեսակ դատերու, որք սուղ միջոցի մէջ յաջողութեամբ վերջ գտնելու ապահովութիւն ունին։ 17

Դիմել· Բիւչիւք Ապպուտ խան, թիւ 4, Մորբուչճուլար-Պէկ, Ստամպուլ։ 56—60

ՄԻՍՔԷԹ

Երուանդ եւ ընկերաց խնամքով այս անգամ զուտ խաղողէ պատրաստուած եւ ո՛ր եւ է վնասակար նիւթերէ ըստ ամենայնի զերծ լինելով ստամոքսը զօրացնելու եւ ախորժակ բանալու յատկութեանցն համար բժշկաց կողմանէ իսկ յանձնարարուած օղին եւ մաստիքան՝ ՄԻՍՔԷԹ մակսնութեամբ եւ կնքեալ շիշերով ու որոշեալ գընով՝ ի վաճառ հանուած են հետեւեալ տեղերը։ Ի Ղալաթիա օսմ· Պանքային կարգը Եուսուֆ Իզզէտտին էֆէնտի խանին տակ Միրքէթ մթերանոցը եւ մայրաքաղաքիս հանրածանօթ դեղարանները։ Բերայի նշանաւոր զարեջրատուները։ Ղալաթիա Գոմիսիոն խանին մէջ Պօղոս աղայի ճաշարանը։ Վոյվոտա փողոց թիւ 9, Քիւրէքճիլէր փողոց Խաչիկ աղայի թիւ 27 ճաշարանը։ Սանտըքճըլար փողոց Արթին աղայի թիւ 199 գըզոսարանը։ Մումխանէ փողոց թիւ 111 Մակազէն Ռիւս խանութը։ Թօփխանէ ծխավաճառ Եանիի թիւ 1 խանութը։ Կամուրջին վրայ Վոսփորի շոգենաւերուն նաւամատոյցը Սթէֆանի հաճի Դօմթի խանութը։ Եէնի Մահալլէի նաւամատոյցին դէմ թիւ 12։ Ի Պոլիս Համօքուլօ խանի կից Մէհմէտ փաշա խան թիւ 14։ Մեծ Շուկայ Մահֆազաճըլար փողոց Թօքաթլեանի թիւ 29 ճաշարանը Բերա Համօքուլօ շուկային մէջ թիւ 10։ Ղալաթա Սէրայի կից թիւ 57։ Ղալաթա Սէրայի դէմ փողոցը Քիլիտլի թիւ 6 խանութը։ Հալէպ Չարշըսի մէջ Օննիկ աղայի ճաշարանը, Մեծ Փողոց շաքարավաճառ Հաճի Սալիմ աղայի թիւ 54 խանութը, Թարլա Պաշի Սերովբէ Աճեմեանի թիւ 40 մթերանոցը։ Ի Գում-գաբու Սթամբոն ճաշտէսի նպարավաճառ Հաճի Միհրան Աղայի թիւ 21 խանութը։ Ի Լանկա, Թուլումպա Մէյտան Մաքսուտ աղայի թիւ 113 գըզոսարանը։

Հետզհետէ բացուելիք մթերանոցներն ալ պիտի ծանուցուին կարգաւ։ 691

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

«ՓԻՆԻՔՍ»

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000

Հիմնեալ ի [illegible] 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար յառաջ, առաջ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ՚է, որոյ բաժնետէրք Անգլիոյ ամենահզօրագոյն և հարուստ անհատներն են ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութեան [illegible] մի գլխաւոր [illegible] ցուցած է 18.000.000 Անգլ. ոսկւոյ գումար, զոր [illegible] վճարած է հրդեհի վնասուց համար։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ՚ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի [illegible] և կահ-կարասիք, կարասիք և ապրանք յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և մեծագոյն դիւրութեամբ առ ապահովագրեալս, որք ունին միշտ փափուկ [illegible] անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՄՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց. Գալաթիա, Կամուրջի դէմ, Քօմիսիոն խանի անկիւնը։

618

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ եւ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆրանք	8.000.000
Պահեստի դրամ	»	6.889.695
Տարեկան հասոյթ	»	16.890.344

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ՚ապահովագրեն մթերանոցներ և [illegible] և այլ [illegible] վաճառանոցներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնով

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՐԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ Ֆրանք 6.250.000　Պահեստի դրամ Ֆրանք 2.585.853

Ընկերութիւնս կ՚ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև Թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնով։ Այն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկ. [illegible] միացած է Եւրոպական 43 յուրջ ապահովագրական հաստատութեանց [illegible] ու պահեստի դրամն է　Աւելի քան 100.000.000 Ֆրանք

Լիազօր ներկայացուցիչ [illegible]

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պաղչէ-Գաբու, Անամբարտիս խան 12, 13, 14

369

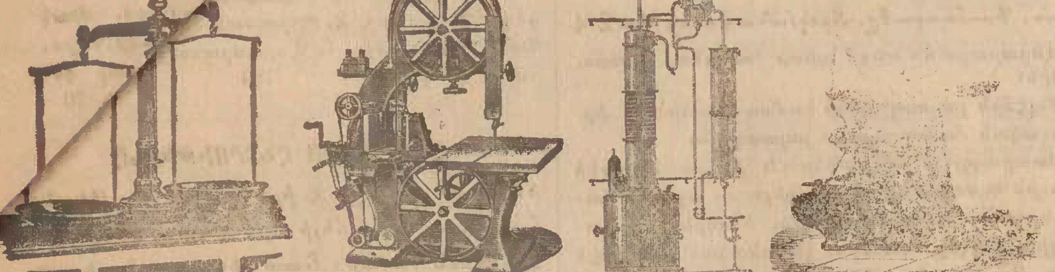
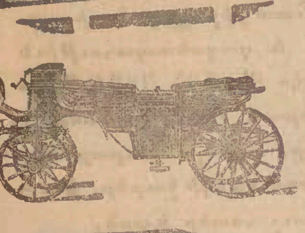

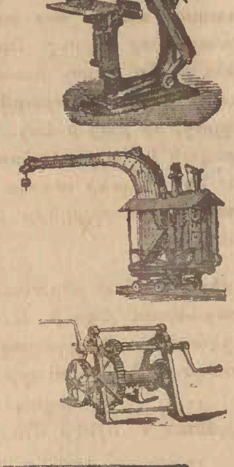
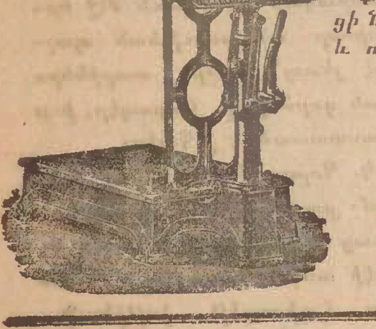
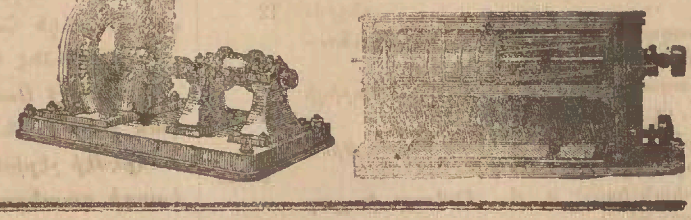

ԷՔՍԲՈՐԹ ՎԷՐԲԱՆՏ

ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՄԵՔԵՆԱՅԻՑ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ

ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆՆԵՐՈՒ

ԱՐՏԱԾՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ,

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՇՐՋԱՆԱԿ

Մեքենաներու և գերմանական այլ արհեստական նիւթերու ցուցադրութիւն ի Ղալաթիա, Բերքէթզատէ Բազար, Թիմարեթ խան (Նախկին կեդրոնատեղի Օսմանեան Բէթիի)

Արհեստական, երկրագործական, ճարտարապետական, նաւային և այլն, և այլն ՆԻՒԹԵՐՈՒ և ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌՈՒՄ։

Տեղեկութիւնք կը տրուին մեքենաներու, ամբողջ գործարաններու գնուելուն վրայ։

Ցուցադրութեան մէջ կը գտնուին միշտ գեղեցիկ ժողովածու մը գանազան մեքենաներու, ջրհաններու, խոհանոցի նիւթերու, գերմանական լինոլէօմի և ուրիշ վաճառքներու։

ՏՐԴ. Մ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

1 ՊԱՀՃԷ-ԳԱՊՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Մասնագէտք առանց քաշելու լինելու արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, ոսկի, ադամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաև դարմանումն ամեն տեսակ բերնի եւ ակռայի հիւանդութեանց։

(Բացի կիրակէ) ամեն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։　714

EMULSION SCOTT

(ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿ)

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ԴՈՒՏ ԻՒՂ

[illegible]

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԿՕԹԻ և ՊՕՈՒՆԻ ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ անուշահամ է

Մորթի ձկան հոտէ իւղի բոլոր յատկութիւններն զատ, հիփոֆոսֆիթներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճղաճութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, անուշ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն,

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Ընդհ. ներկայացուցիչ ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՅՐԷԼ

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻ

Տօքթ. Ալէքի ջերմային հիւանդութեան դեղն որ անխառն բաղադրութիւն մ՚է [illegible], է դառնահամ և ազդու կազդուրիչ ամեն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճահճախառն վայրերու ջերմոտ կլիմայէն կամ ու ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և [illegible] յատկութիւնն [illegible] է նորա անհամար արդիւնքը [illegible]։ Այս ֆիզիքական խանգարմանց յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անզգալի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն [illegible] և յառաջ կը բերեն [illegible] ջերմեր [illegible] թունաւորում. [illegible] տրուած է. ջերմն և [illegible] ջերմ դողերական ջերմն, ընդհանուր ջերմ մաղձային [illegible] և հրատապ տենդեր։

[illegible] հիւանդութիւնք [illegible] այն տեղեր ուր [illegible] և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ [illegible] վայրերէ մանաւանդ [illegible] ժամանակ, [illegible] և ակոսներէ [illegible] ելած թունաւոր կազերով, [illegible]։

Ալէքի ջերմի և տենդից դեղը կը ջնջէ այդ [illegible] նիւթոց [illegible] զայն մարմնոյն մէջէն, [illegible] անվտանգ [illegible] է և [illegible], միայն թէ տրուած հրահանգի համեմատ գործածուի. կը ծախուի [illegible] Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա, Կ. Պոլսոյ։　614

Royal Windsor

ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ ՄԱԶԵՐՈՒ

Սպիտակ մազեր ունի՞ք, մազերնիդ կը թափի՞, մազերու արմատները թուլցած են կամ կը թափի՞ն. եթէ ունիք այդ տեսակ բաներ գործածեցէ՛ք Ռօեալ-Վինտզօրի դեղը, որովհետեւ այս դեղ երիտասարդութեան [illegible] պէս, բնական գոյն մը ու գեղեցկութիւն մը կ՚ուտայ սպիտակ մազերուն և կ՚արգիլէ մազերու թափիլն և այլն. Այս դեղ, որուն տէրը [illegible] արժանացած է, մազերու միակ վերանորոգիչն է. Անյուսալի արդիւնքներ առաջ բերելով, վաճառումն օրէ օր աւելնալու վրայ է. Փափաքողաց պիտի ղրկուի մանրամասնութիւններ ու վկայութիւններ պարունակող ծանուցումն, առանց որ և է ծախքի. Այս դեղ կը վաճառուի գլխաւորաբար վարսավիրաներու և դեղագործներու քով։

Վէժէթլի վարդի սպեղանին երեսի գոյնը կը գեղեցկացնէ. Այս եւս կը ծախուի Ռօեալ-Վինտզօրի ծախուած տեղերը։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible] ԵՒ [illegible]

Ն. ԲԱԺԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլեայ և Պաթումի միջեւ [illegible]

«Արմենիա» շոգենաւը սեպտ. 13/25ին երեկոյեան ժամ 4ին (Ը. Ե.) պիտի մեկնի Կ. Պոլսոյ նաւահանգիստէն դէպ ի Նովոռոսիք, հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն և Պաթում։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաւ ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 245 Ֆրանք
Բ. » 175 »

[illegible]

Նաւուղղերի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակալս

ԹԻՄՈԹԷ ԲԸԳՈՒԼ

Մումհանէ Սիթէ Ֆրանսէզ

477

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

[illegible] Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի միջև

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	[illegible]	3200
Անճէլօ	3000	Կալիլէօ	5500	[illegible]	1700
Ապօլլօ	3500	[illegible]	2200	[illegible]	1500
Արկօ	2300	[illegible]	1800	[illegible]	1000
[illegible]	3000	[illegible]	2200	[illegible]	2800
[illegible]	3000	Հիրօ	2000	[illegible]	4400
[illegible]	2200	[illegible]	3[illegible]00	[illegible]	3200
[illegible]	2000	[illegible]	7000	[illegible]	3000
[illegible]	3800	[illegible]	1200	[illegible]	3500
[illegible]	2600	[illegible]	5000	[illegible]	3500
[illegible]	2500	[illegible]	2300	[illegible]	4000
[illegible]	2100	[illegible]	2000	[illegible]	3200
[illegible]	2000	[illegible]	4200	[illegible]	2000
[illegible]	3700	[illegible]	2200	[illegible]	2000
[illegible]	5000	Լէօ	2000	[illegible]	4300
[illegible]	3500	[illegible]	4500	[illegible]	3000
[illegible]	3400	[illegible]	3000	[illegible]	1200
[illegible]	2500	[illegible]	1500	[illegible]	2800
[illegible]	2500	[illegible]	4300	[illegible]	900
[illegible]	1800	[illegible]	6500	[illegible]	5000
[illegible]	2100	[illegible]	2000	[illegible]	5000
[illegible]	2600	[illegible]	3100	[illegible]	3600
[illegible]	3000	[illegible]	2000	[illegible]	1000
[illegible]	3200	Օրլանտօ	3000	[illegible]	200
[illegible]	2600	Օթելլօ	5000	[illegible]	200
[illegible]	800	[illegible]	4500	[illegible]	140
[illegible]	700	[illegible]	2000	[illegible]	120
[illegible]					8000
[illegible]					3000
[illegible]					8100

Բոլոր շոգենաւը, նաւապետ Լոյտ, Լիվըրփուլէն ճամբայ կ՚ելլէ դէպի ամսոյս 18։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւններ կ՚ընծայուին

Դիմել առ　Յ. ՀԻԼՑ ԵՒ ՈՐԴԻ

Գործակալք

Թիւ 17-18, [illegible]

409

Արտօնատէր　Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

ՌՈՅԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ

ԱՍԻՒՐԱՆՍ ՔՈՐՓՈՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ,

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան　Անգլ. ոսկի 4.000.000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է　» 35.000.000

Ընկերութիւնս կ՚ապահովագրէ քաղաքէն և [illegible] ամեն տեսակ կալուածներ, կահ-կարասիք և ապրանք։

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ առանց որ եւ է ԶԵՂՋԻ կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնել փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել առ　Ընդհանուր գործակալս Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ. Պաղչէ Գաբու, [illegible], Ուիթալ խան.

726

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԱՑ

ԳԻԾ Կ. ՊՈԼԻՍ—ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՊԷԼԼՈՎԱ

Արեւ. ճեպն. Թ. 2 Բշ. Եշ. Ա.	Կռխ. ճամբ. Թ. 4 Ամ. օր ԱԲԳ	Կռխ. խառն Թ. 62 Ամ. օր ԱԲԳ	Կռխ. խառն Թ. 132 Բշ. Եշ. ԱԲԳ	Կռխ. խառն Թ. 124 բաց ի կիր. ԱԲԳ	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կռխ. խառն Թ. 123 բաց ի կիր. ԱԲԳ	Կռխ. խառն Թ. 131 Դշ. Ուր. ԱԲԳ	Կռխ. խառն Թ. 61 Ամ. օր ԱԲԳ	Կռխ. ճամբ. Թ. 7 Ամ. օր ԱԲԳ	Արեւ. ճեպն. Թ. 1 Դշ. Ուր. Ա.
ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.		ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
7 20	8 15	6 30			Մեկ. Կ. ՊՈԼԻՍ .... ժամ.			8 32	8 22	4 00
		6 41			Գումգափու			8 23		
		6 53			Եէտի—գուլէ			8 07		
		7 12			Մագրիգիւղ			7 44		
		7 26			Այաստեֆանոս			7 22		
		7 45			Քիւչիւք—Չեքմեճէ ...			7 07		
		8 29			Սպարթա—գուլէ			6 22		
	9 33	9 05			Հատըմքէօյ			5 56	6 58	
		9 48			Չաթալճա			4 53	6 17	1 50
9 58	10 31	10 25			Գապագճէ			4 20		
		11 27			Սինէքլի			3 29		
	12 12 12 14	12 09 12 40			ժմ. մկ. Չերքեզքէօյ մեկնում ժամանում			2 37 2 12	4 38 4 53	12 09 12 04
12 04	12 56	1 41			Չորլու			1 26	3 56	
		2 33			Մուրաթլը—Քէօրէքլի			12 26		
		3 05			Սէյտլէր—Չիֆթլիք ...			11 53		
	2 25	3 44			Լիւլէ—Պուրկազ			11 16	2 26	
2 05	2 55	4 30			Պապա—Էսքի			10 39	2 00	9 33
		5 13			Բավլօ—քէօյ			9 40		
	3 58	6 08			Ուզունքէօփրիւ			8 56	12 50	
	4 16	6 47			Գուլէլի—Պուրկազ			7 46	12 51	8 09
		7 12			Ուբլի			7 14		
4 21 4 29	5 09 5 19	7 59	 3 15		ժմ. մկ. ԱԴՐ. ՊՈԼԻՍ .... մկ. ժմ.		 1 25	6 25	11 37 11 22	7 14 7 09
			4 07		Գառըքէօյ		12 32			
5 26 5 31	6 12 6 32		4 57 5 17		ժմ. մկ. Մուսթաֆա բաշա մկ. ժմ.		11 39 11 19		10 27 10 02	6 12 6 07
6 14 6 20	7 13 7 38		6 33 6 55		ժմ. մկ. Հարմանլը մկ. ժմ.		9 54 8 48		9 19 8 59	5 23 5 18
	8 01 8 11		7 38	 10 50	ժմ. մկ. Թըրնովօ-Սեմենլի մկ. ժմ.	12 50	8 01		8 35 8 25	4 53 4 48
	8 47			11 50	Գայաճըք—Հասքէօյ ...	12 06			7 52	
	9 34			1 07	Եէնի—Մահալլէ	10 50			7 05	
8 38	9 59			1 49	Բաբաքլը	9 58			6 39	3 06
	10 25			2 24	Գաթէօնից—Այթանլար	9 04			6 14	
9 23 9 33	10 44 11 04			2 49 3 20	ժմ. մկ. Ֆիլիպէ մկ. ժմ.	8 25 7 51			5 54 5 34	2 17 2 12
	11 58			4 41	Թաթար Բազարճըք մկ.	6 45			4 48	
	12 22 12 23			5 12	ժմ. մկ. Սարամպէյ մկ. ժմ.	6 00			4 17 4 16	
1 10	12 44				ժմ. Պելօվա մկ.				4 01	12 44
3 20	4 29				Սոֆիա				12 34	15
2 10	9 50				Նիշ				5 51	920
8 45	4 48				Պելկրատ				10 35	37
1 40	1 20				Պուտապեշթ				[illegible]	3
6 16	7 20				Վիեննա մկ.				30	

ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆՔ

1. Ստորագծեալ վայրկեանները կը ցուցնեն իրիկուան ժամը 6ին և առաւօտեան ժամը 5.59ի միջեւ եղած գիշերուան ժամանակը.

2.—Կ. Պոլսոյ արուարձանաց ժամանակացոյցը մասնաւոր ցուցակ մը է եղած։

3.—Ձախակողմի սիւնակաց մէջ կառախմբոց մեկնման ժամանակը պէտք է կարդալ վերէն վար, և աջակողմի սիւնակաց մէջ վարէն վեր։

4.—Թիւ 321 «խառն կառախումբը» ի Թրնովա—Սեմենլի կը հաղորդակցի 7 Թիւ «պայմանագրական կառախմբին» հետ։

5.—Թիւ 322 «խառն կառախումբը» ի Թրնովա—Սեմենլի կը հաղորդակցի Թիւ 4 «պայմանագրական կառախմբին» և Թիւ 131 «խառն կառախմբին հետ։

6.—Թիւ 621 խառն կառախումբը Ըսկիւպի մէջ կը հաղորդակցի՝ Ջիպեֆչէ գացող Թիւ 522 եւ Սելանիկ գացող Թիւ 513 խառն կառախմբոց հետ։

7.—Մահճաքարշ վակոն մը աւելցուած է Թիւ 7 և 4 պայմանագրական կառախմբոց, արեւելեան ճեպընթացին չըլլած օրերն, այսինքն.

Կ. Պոլսէն մեկնող Թիւ 4 կառախմբին) Կիրակի, երեքշաբթի, չորեքշաբթի ուրբաթ և շաբաթ օրերը

Պելովայէն մեկնող Թիւ 7 կառախմբին) Կիրակի, երկուշաբթի, չորեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը

Ուղեւորք կրնան զայն ի կիր առնուլ յաւելուածական սակ մը վճարելով։

Ա. կարգ	Բ. կարգ	
Ֆր. 10.—	Ֆր. 7.—	Կ. Պոլսէն Ադր. Պոլսոյ համար կամ փոխադարձաբար
„ 12.—	„ 9.—	Կ. Պոլիս Ֆիլիպէ Պելովայի համար կամ փոխադարձաբար

8.—Արեւելեան Եւրոպայի ժամանակը [Ա. Ե. Ժ.] 4 վայրկեան առաջ է Կ. Պոլսոյ տեղական ժամուն վրայ։

9.—Միջին Եւրոպիոյ ժամանակը [Մ. Ե. Ժ.] 32 վայրկեան ետք է Սելանիկի ժամուն վրայ։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ԳԻԾ ՍԷԼԱՆԻԿ—ԻՒՍՔԻՒՊ—ՍԻՊԷՖՉԷ

Կառխմբ. խառն Թ. 512 ամեն օր ժ. վ.	Կառխմբ. խառն Թիւ 522 ամեն օր ժ. վ.	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կառխմբ. խառն Թիւ 523 ամեն օր ժ. վ.	Կառխ. խառն Թիւ [illegible] ամեն օր ժ. վ.
5 10		Սէլանիկ (Պիւֆէ) ... ժմ.		10 15
5 44		Թօփսին .... մկ.		9 41
6 21		Ամաթօվօ		9 04
6 43		Քարասուլի		8 41
6 53		Կիւմէնճէ		8 31
7 31		Կեօրկելի		7 59
8 05		Միրօվչէ		7 18
8 15		Ստրումիցա		7 06
8 47 8 57		Տեմիրգափու (Պիւֆէ) ժմ. մկ.		6 32 6 17
9 42		Քրիվօլաք		5 43
10 21		Վէլէս—[illegible]		5 00
11 08 11 18		Քէօփրիւլիւ .... ժմ. մկ.		4 10 4 00
12 06		Չելէնիքօ		3 17
12 42	1 06 1 47	ԻՒՍՔԻՒՊ (Պիւֆէ) ժամ. մեկ.	 2 20	2 41
	2 42	Աճալար	1 44	
	3 15	Գումանօվա	1 07	
	3 43	Թապանօֆչէ	12 29	
	3 56	Բրեշովա	12 04	
	4 21	Պուգատովչէ	11 46	
	4 34	Պույանովչէ	11 16	
		Ջիպեֆչէ	11 00	
	9 35	Նիշ	5 51	
	4 48	Պելկրատ	10 35	
	1 20	Պուտապեշթ	2 40	
	2	Վիեննա մեկ.	8 50	

ԳԻԾ ԻՒՍՔԻՒՊ—ՄԻԹՐՕՎԻՑԱ

Կառխմբ. խառն Թիւ 622 Բշ. Դշ. ուրբ. ժ. վ.	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կառխմ. խառն Թիւ 621 Դշ. Եշ. շաբ. ժ. վ.
7 15	Իւսքիւպ (Պիւֆէ) ժամ.	12 29
8 22	Էլեշան .... մեկ.	11 36
9 17	Քաչանիք	10 59
10 27	Ֆերիզովից	10 12
11 20	Լիփլեան	9 11
12 13	Բրիշթինա	8 16
12 58	Վուշիթռան	7 22
1 15	Միթրովիցա մկ.	7 00

ԹԸՐՆՕՎԱ—ՍԷՄԷՆԼԻ—ԵԱՄՊՕԼԻ

Կռխ. խառն Թ. 321 Բշ. Եշ. ԱԲԳ	Թ. 323 Կիր. ԱԲԳ	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կռխ. խառն Թ. 322 Դշ. Ուր. ԱԲԳ	Թ. 324 Բշ. ԱԲԳ
9 45	1 40	մկ. Թըրնով-Սէմէնլի ժմ.	7 20	9 49
9 58	2 25	Գարաբունար	6 46	9 15
11 05	3 32	Բանէ—Մէհալէսի	5 45	8 14
12 13	4 43	Եէնի—Զաղրա	4 42	7 09
1 11	5 41	Սիրքօ—Քըրմանլը	3 41	6 13
2 00	6 30	Եամպօլու ժմ.	2 40	5 10
6 58		ժմ. Պուրկազ մկ.	9 40	

ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՏԷՏԷ ԱՂԱՃ

Կռխ. խառն Թ. 221 Բշ. Դշ. և ուր. ԱԲԳ	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կռխ. խառն Թ. 222 Գշ. Եշ. և շբ. ԱԲԳ
7 51	մկ. Ա. Պոլիս .... ժամ.	6 55
8 47	Ուբլի	5 58
9 33	Գուլէլի — Պուրկազ ...	5 30
10 10	Տիմէթօքա	4 38
11 22	Սուֆլի	3 34
12 29	Փերեճիկ	2 31
1 21	Ֆէրրէ	1 29
2 28	ժմ. Տէտէ—Աղաճ .... մեկ.	12 20